

Kallelse

Kommunstyrelsens personal- och
ledningsutskott

2023-02-28

Sida
1(3)

Box 153
301 05 Halmstad
035-13 70 00
direkt@halmstad.se

Plats: Lokal Kärleken

Sammanträdesdatum: 2023-02-28

Tid: 09:00-10:55

Ordförande: Ella Kardemark

Sekreterare: Erika Bengthagen

Kallade: Ella Kardemark (KD), Ordförande
Stefan Pålsson (S), 1:e vice ordförande
Joacim Svensson (SD), 2:e vice ordförande
Victor Rundqvist (C)
Arber Gashi (S)
Gun-Britt Löfdahl (S)
Louise Uvenfeldt (M)
Conny Hansen (M)
Michael Svensson (S)
Annica Elveroth (L)
Leif Liljebrunn (HLP)

Ärenden	Tid	
1. KS 2023/00036 Val av justerare		
2. KS 2023/00076 Fastställande av dagordning		
3. KS 2022/00057 Information från Samordningsförbundet i Halland inför verksamhetsåren 2023 och 2024 Information, 45 minuter totalt varav 30 minuter föredragning Susanna Hjortenholt, [REDACTED] och [REDACTED]	09:00	
4. KS 2022/00749 Begäran om tilläggsanslag till servicenämnden för investeringar i IT-utrustning Beslut, 10 minuter totalt varav 5 minuter föredragning Henrik Persson	09:45	KF
5. KS 2022/00316 Antagande av Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark Beslut, 10 minuter totalt varav 5 minuter föredragning Mats Wallmark	09:55	KF
FIKA	10:05	
6. KS 2022/00561 Uppföljning av ekonomiska stimulansåtgärder för ett förlängt arbetsliv Beslut, 20 minuter totalt varav 15 minuter föredragning Leif I Johansson	10:15	
7. KS 2020/00550 Svar på motion om inrättande av en Frivillig resursgrupp FRG i Halmstads kommun Beslut, 10 minuter totalt varav 5 minuter föredragning Patrik Svedenskiöld	10:35	KF

Ärenden

Tid

8.	KS 2018/00464 Information om heltidsarbete som norm Information, 5 minuter totalt Charlotte Svensson	10:45
9.	KS 2023/00037 Övriga frågor	10:50

Ärende KS 2022/00057

Beslutsinstans: Kommunstyrelsens personal-och ledningsutskott

Information från Samordningsförbundet i Halland inför verksamhetsåren 2023 och 2024

Sammanfattning av informationsärendet

Samordningsförbundet i Halland bildades 2010. Syftet med förbundet är att samordna stödet till de personer som behöver stöd från flera myndigheter. Målet med det samordnade stödet är att de personer som behöver stöd återställer eller ökar sin funktions- och arbetsförmåga.

Samordningsförbundets verksamhetsidé:

”Samordningsförbundet i Halland ska möjliggöra en snabbare återgång till arbete och etablering på arbetsmarknaden genom att finansiera en gränsöverskridande samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Halland och Varbergs, Falkenbergs, Hylte, Halmstads samt Laholms kommuner.”

Samordningsförbundet i Halland bjuder varje år in ägarna/medlemmarna till lokal medlemsdialog. Syftet med mötet är att föra en lokal dialog kring förbundets verksamhet, lyssna in era önskemål och förväntningar och på så sätt vidareutveckla vår verksamhet under kommande år samt diskutera äskande av medlemsavgifter inför verksamhetsåret 2024.

Dialogen är viktig för att lägga grunden för insatser som Samordningsförbundet i Halland fortsättningsvis ska finansiera och för förbundets budget.

Vid dialogtillfället deltar tjänstepersoner från Samordningsförbundet samt representanter från utbildning- och arbetsmarknadsförvaltningen. Dagordningen kommer att vara:

- Redogörelse av de insatser förbundet finansierar
- Årets individresultat för de insatser förbundet finansierar t.o.m. oktober 2022
- Planer för verksamhetsåren 2023 och 2024
- Budgetnivå och äskande inför verksamhetsåret 2024
- Era önskemål, tankar och förväntningar om Samordningsförbundet i Halland.

Kommunledningsförvaltningen

Susanna Hjortenholt, Tillväxtstrateg

Ärende KS 2022/00749

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Ärendets ursprung: Servicenämnden

Begäran om tilläggsanslag för investeringar i IT-utrustning

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja servicenämnden, anslagsområde 203 IT-service, ett tilläggsanslag om 15 mnkr 2023 för utökade investeringar i IT-utrustning och att finansiering sker via kommunens eget kapital.

Sammanfattning av ärendet

Servicenämnden har inkommit med en begäran om tilläggsanslag på 15 mnkr till verksamheten IT-service för utökade investeringar i IT-utrustning.

IT-service tillämpar så kallad ”sluten redovisning” innebärande att verksamheten arbetar likt konkurrensutsatt verksamhet och har som ett vanligt företag ansvar för såväl resultaträkning som balansräkning. IT-service utför uppgifter på andras uppdrag och tar betalt på marknads- och affärsmässiga grunder.

IT-service bedömning är att behovet av investeringsmedel kommer vara högt de kommande åren, framförallt på grund av volymökning av IT-utrustning i kommunens verksamheter men också på grund av att fler produktkategorier av IT-utrustning livscykelhanteras, exempelvis mobiltelefoner. Den IT-utrustning som livscykelhanteras hyrs ut till förvaltningar och bolag av IT-service, och för anskaffning av denna utrustning använder IT-service investeringsmedel.

Servicekontoret lyfter flera positiva konsekvenser med införda uthyres- och livscykelmodellen för IT-utrustning, däribland förbättrad IT-säkerhet, bättre kvalitet, ökad planerbarhet för kommunens verksamheter och gynnsam miljöpåverkan.

Kommunledningsförvaltningen noterar att behovet borde ha tagits upp i verksamhetens planeringsanalys och servicenämndens verksamhetsplan så att verksamhetsberedning skulle ha kunnat få ta del av informationen och givits möjlighet att prioritera behovet i samband med beredningen av planeringsdirektiv med budget 2023-2027. Kommunledningsförvaltningen konstateras även att en utökning av IT-service investeringsbudget får ringa påverkan på kommunens ekonomi.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför kommunfullmäktige att bevilja servicenämnden, anslagsområde 203 IT-service, begärt tilläggsanslag om 15 mnkr i investeringsmedel.

Ärendets beredning

Kommunledningsförvaltningens avdelning för ekonomi och styrning har berett ärendet efter dialog med representanter från servicekontoret och IT-service.
Servicenämnden, 2022-12-15, SE § 56

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Servicenämnden har inkommit med en begäran om tilläggsanslag på 15 mnkr till verksamheten IT-service för utökade investeringar i IT-utrustning.

IT-service tillämpar så kallad ”sluten redovisning” innebärande att verksamheten arbetar likt konkurrensutsatt verksamhet och har som ett vanligt företag ansvar för såväl resultaträkning som balansräkning. IT-service utför uppgifter på andras uppdrag och tar betalt på marknads- och affärsmässiga grunder.

Analys

Analys av förslaget

IT-service bedömning är att behovet av investeringsmedel kommer vara högt de kommande åren, framförallt på grund av den volymökning av IT-utrustning som skett i kommunen de senaste åren. Utökningen av investeringsmedel behövs också på grund av att fler produktkategorier av IT-utrustning livscykelhanteras. Den IT-utrustning som livscykelhanteras hyrs ut till förvaltningar och bolag av IT-service, och för anskaffning av denna utrustning använder IT-service investeringsmedel.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att IT-service bland annat numera inköper alla mobiltelefoner till kommunens verksamhet för att sedan hyra ut dem till förvaltningar och bolag. Dessa inköp gjordes tidigare decentraliserat och belastade direkt respektive verksamhets driftsbudget. IT-service önskar ha samma modell för hantering av alla digitala enheter (surfplattor, datorer, mobiltelefoner etc) vilket innebär att även mobiltelefoner kommer att finansieras via IT-service investeringsbudget som därmed behöver ökas.

Servicekontoret lyfter flera positiva konsekvenser med den införda uthyres- och livscykelmodellen för IT-utrustning, däribland:

- Stärkt IT-säkerhet. Genom livscykelhanteringen kan IT-service säkerställa att utrustning som tillverkaren inte längre underhåller med säkerhetsuppdateringar byts ut, att information inte kommer i orätta händer.
- Bättre kvalitet. Ineffektiv gammal IT-utrustning byts ut automatiskt med systematik vilket både höjer kvaliteten och sparar mycket tid för kommunens verksamheter. Äldre IT-utrustning bidrar inte till en bra arbetsmiljö.
- Mer ekonomiskt, då gammal utrustning som inte byts ut kan generera högre kostnader över tid än vad ny utrustning kostar.
- Planerbarhet för verksamheterna. Med löpande månadskostnader istället för oregelbunden kostnadsbelastning vid inköp så förenklas budgetering av IT-kostnader för verksamheterna. Total TCO (Total Cost of Ownership) blir mer beräkningsbar och kan planeras. Bättre kontroll/prognos över behov leder till skalfördelar och säkrare leveranstider.

Kommunledningsförvaltningen delar servicekontorets och servicenämndens syn på att behovet av investeringsmedel behöver ökas dels för att kunna matcha de allmänt ökande volymerna av IT-utrustning som efterfrågas av kommunens verksamheter, dels för att via investeringsbudgeten kunna finansiera inköp av digitala enheter som tidigare finansierades löpande av verksamheterna via deras driftbudget, exempelvis mobiltelefoner.

Kommunledningsförvaltningen noterar emellertid att uppgiften om att investeringsanslaget för IT-service behöver ökas borde ha tagits upp i verksamhetens planeringsanalys och, med anledning av beloppets betydande storlek, lyfts fram i servicenämndens verksamhetsplan så att kommunledning och verksamhetsberedning kunnat ta del av informationen samt, vad gäller verksamhetsberedningen, givits möjlighet att prioritera behovet i samband med beredningen av planeringsdirektiv med budget 2023-2027. Behovet har inte belysts i analys eller plan men är nu mycket angeläget, vilket är orsaken till att servicenämnden går fram med en begäran om tilläggsanslag.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunfullmäktige att bevilja servicenämnden, anslagsområde 203 IT-service, begärt tilläggsanslag om 15 mnkr med motiveringen att IT-service i huvudsak utför uppgifter på andras uppdrag och tar betalt för sina tjänster vilket innebär en ringa påverkan på kommunens totala ekonomiska situation.

Hållbarhetsanalys

Servicenämnden framför att IT-service hyrkoncept har såväl miljömässig, ekonomisk som social påverkan. IT-utrustning som IT-service hyr ut livscykelhanteras, vilket innebär att IT-service har kontroll på utrustningen under hela dess livscykel, vilket exempelvis innebär följande:

- IT-utrustning som inte längre anses uppfylla kommunens krav skickas tillbaka via upphandlade leverantörer för återanvändning/återförsäljning eller återvinning. Detta har miljömässiga fördelar, till exempel att kommunens IT-utrustning kan få ett nytt liv i andra verksamheter och andra länder med andra behov och förutsättningar.
- Genom hyrkonceptet kan IT-service skapa incitament för att IT-utrustning som inte längre används inte hamnar i förråd, byråldor eller slängs som vanligt avfall.
- IT-service kan växla ut gammal utrustning som ofta drar väsentligt mycket mer el till modern och energieffektiv IT-utrustning. En enhet gör inte så stor skillnad, men när det handlar om tiotusentals enheter är energibesparingen påtaglig.

Kommunledningsförvaltningen framför att IT-service tjänster i huvudsak utförs på förvaltningars och bolags uppdrag och att dessa betalar IT-service för dess tjänster med medel som ryms inom respektive förvaltnings/bolags ekonomiska ramar.

En utökning av IT-service investeringsbudget får därför ringa påverkan på kommunens ekonomi. Om tilläggsanslaget beviljas finns dock risk att kommunens upplåning behöver ökas med motsvarande belopp, vilket innebär ökade räntekostnader för kommunen. Denna ökade räntekostnad finansieras i ett första steg emellertid av IT-service självt, i samband med dess upplåning från kommunen/kommunledningsförvaltningen, och i ett andra steg av de tjänsteköpande verksamheterna. Kommunens budgeterade resultat kommer således inte försämrats.

Ärendets beslutsgång

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott

Beslutsunderlag

1. Protokollsutdrag från servicenämnden, 2022-12-15, SE § 56

Information om beslutet

Servicenämnden

Kommunledningsförvaltningen

Mattias Rossköld, kommundirektör
Jan Fritz, ekonomidirektör
Henrik Persson, handläggare, budgetchef

SE § 56

Dnr SE 2022/00179

Tilläggsanslag investeringsmedel IT-service 2023

Beslut

Servicenämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att bevilja servicenämnden, anslagsområde 203 IT-service, ett tilläggsanslag av investeringsmedel på 15 mnkr för IT-investeringar 2023.

Ärendet

Behovet av IT-investeringar har ökat 2022 och IT-service bedömer att behovet av investeringsmedel kommer att vara fortsatt högt de kommande åren. Ökningen beror framför allt på att fler medarbetare och elever utrustas med personliga digitala verktyg men också på att IT-service hanteringar allt fler verktyg från inköp till utbyte och återanvändning eller återvinning i annan form. Hanteringen under produktens hela livscykel gör att IT-service kan säkerställa bästa möjliga förutsättningar utifrån miljö, säkerhet, kvalitet, budgetering och planering av inköp.

IT-utrustning som livscykelhanteras köps in i stora mängder av IT-service och hyrs ut till kunderna. Det är förvaltningarnas och bolagens behov av IT-utrustning som styr behovet av investeringsmedel.

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta att föreslå kommunfullmäktige att bevilja servicenämnden, anslagsområde 203 IT-service, ett tilläggsanslag av investeringsmedel på 15 mnkr för IT-investeringar 2023.

Justeringsdag 2022-12-20

Sekreterare .....

████████████████████

Ordförande .....

Staffan Svensson

Justerare .....

Gun-Britt Löfdahl

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Ärende KS 2022/00316

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Ärendets ursprung: Teknik- och fritidsnämnden

Antagande av Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta *Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark – kommunledningsförvaltningens förslag*.
2. Kommunfullmäktige beslutar att taxan ska gälla från och med 1 april 2023.

Sammanfattning av ärendet

En översyn av "*Halmstads kommuns grävbestämmelser i allmän platsmark*" har gjorts av teknik- och fritidsnämnden. Grävbestämmelserna reglerar utförandet när schakt i en befintlig yta är nödvändig.

Reglerna avser både interna och externa aktörer till exempel Halmstads Energi och Miljö (HEM), Laholmsbuktens VA (LBVA), E.On med flera. Reglerna syftar till att minimera skadorna i befintliga ytor inom allmän platsmark såsom gator, torg och parkmark, samtidigt som utvecklingen av infrastruktur ska främjas.

I arbetet har även tillämpliga delar av motion till förändring i grävbestämmelserna från Sverigedemokraterna hanterats.

I samband med revideringen av "*Halmstad kommuns grävbestämmelser i allmän platsmark*" kom förslag på införande av avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader och sanktionsavgifter. För att avgifterna ska kunna tas ut, behövs dessa beslutas av kommunfullmäktige.

Ärendets beredning

Kommunledningsförvaltningen, avdelningen för ledningsstöd.
Teknik- och fritidsnämnden, 2022-04-25, TFN § 48.

Konsekvenser av förslaget

Avgifterna i samband med grävbestämmelserna påverkar främst den ekonomiska hållbarheten. Grävbestämmelserna handlar om att minimera skador i befintliga markytor och återställa till en likvärdig eller högre standard. Därför är det viktigt att ha förutsättningar till att bedriva tillsyn från

kommunen. Med en mer frekvent tillsyn kommer man även kunna bevaka de biologiska delarna som berörs vid grävarbeten.

Om förslaget fastställs kommer det bidra till att arbeten som berörs av grävbestämmelser inte kommer bidra till en ökad beläggningsskuld. Om förslaget avslås står kommunen kvar på samma plats där det är svårt att få tiden att räcka till uppföljning ute på arbetsplatserna.

Det finns 2 punkter i nämndens förslag som inte ankommer på nämnden att besluta om. Dessa punkter faller in under respektive anställds arbetsgivares arbetsmiljöansvar. Därmed har dessa strukits i förslaget och kommunledningsförvaltningen bilägger ett nytt förslag utan dessa punkter.

Ärendets beslutsgång

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott
Teknik- och fritidsnämnden

Beslutsunderlag

1. Bilaga 1 Grävningsbestämmelser
2. Bilaga 2 Grävningsbestämmelser avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader samt sanktionsavgifter
3. Bilaga 3 Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark - kommunledningsförvaltningens förslag
4. Tjänsteskrivelse från teknik- och fritidsnämnden, 2022-04-12
5. Protokollsutdrag från teknik- och fritidsnämnden, 2022-04-25, TFN § 48

Information om beslutet

Teknik- och fastighetsnämnden

Kommunledningsförvaltningen

Mattias Rossköld, kommundirektör
Ann-Mari Mäkikangas, administrativ direktör
Handläggare, Mats Wallmark, Chefsjurist

Grävningsbestämmelser

För allmän platsmark i Halmstad kommun
2022

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Ansvar.....	4
Teknik- och fastighetsförvaltningens ansvar.....	4
Ledningsägarens ansvar	4
Sökandes ansvar	4
Planering och samordning.....	5
Beläggingsprogram.....	5
Förläggning av ledningar	5
Markavtal.....	5
Tryckning	5
Ansökningsprocess	5
Grävningstillstånd.....	5
Trafikanordningsplan.....	6
Upplåtelse av allmän platsmark	6
Innan arbete utförs	7
Informationsskyldighet.....	7
Kontroll och skydd	7
Utmärkningsansvar	7
Inmätning och mätpunkter	8
Nybelagda ytor	8
Fornlämning	8
Hänsyn till omgivning och miljö	8
Miljölagstiftning.....	8
Hotade Arter.....	9
Invasiva arter	9
Träd eller annan vegetation	9
Renhållnings- och vinterväghållningsansvar	10
Försyn av arbetsområdet	11
Genomförande	12
Schaktning	12
Ledningar.....	12
Ytskikt och massor.....	13
Återställning	13
Återställning av obundna lager	13

Återställning av bundna lager	14
Återställningstabell (tabell 2)	14
Återställning av plattor/kantstenar.....	16
Vägmarkering	16
Brunnar mm i mark	16
Slutsyn	17
Avslutning.....	17
Slutsynen	17
Garantibesiktning	17
Påföljder	18
Bilaga 1. Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark (lagstadgad mervärdesskatt tillkommer)	19
Avgifter	19
Ersättning för framtida underhåll.....	19
Sanktionsavgifter.....	20
Bilaga 2 Kvalitetsdokumentation	21
Bilaga 3	22
Skydd och återställning av vegetation.	22
Återställning av grönytor.....	22
Återställning av gräsytor	23
Återställning av övriga ytor	23

Inledning

Bakgrund

Grävningsbestämmelserna syftar till att minimera skador på gatu- och parkanläggningar, begränsa framkomlighetsproblem samt tillse att berörda parter får information om planerade och pågående arbeten i god tid. Grävningsbestämmelserna ska även underlätta en långsiktig planering och god samordning för att begränsa antalet grävningar i gatorna. Bestämmelserna har tillkommit för att inom Halmstads kommuns väghållningsområde reglera förhållandena mellan teknik- och fastighetsförvaltningen som väghållare och den som utför eller låter utföra ledningsarbeten eller annat markarbete i allmän platsmark.

Ledningsägaren ansvarar för att gällande lagar, förordningar och föreskrifter samt erforderliga tillstånd följs för grävningsarbetena. Arbetet ska genomföras med god säkerhet, med hänsyn till att miljön inte skadas och att olägenheter som buller, vibrationer, damm och framkomlighetsproblem för närboende minimeras.

Om inget annat anges i dessa grävningsbestämmelser ska allt grävningsarbete utföras enligt senaste AMA Anläggning för anläggningsarbeten.

Teknik- och fastighetsförvaltningen tar ut en ersättning för sina administration- och kontrollkostnader, samt för ökade underhållskostnader. Gällande taxor är beslutade av kommunfullmäktige.

Ansvar

Teknik- och fastighetsförvaltningens ansvar

Teknik- och fastighetsförvaltningen är i egenskap av kommunens väghållare den som beviljar grävningstillstånd för arbete i allmän platsmark.

Ledningsägarens ansvar

Samråd ska alltid ske med andra ledningsägare och berörda fastighetsägare. Ledningsägare som även agerar som sökande ska verka för att skapa samordning, för att undvika upprepade ingrepp på samma ställe i allmän platsmark och optimera tidsåtgången för grävningen. Ledningsägare ska delta i de byggsamordningsmöten som teknik- och fastighetsförvaltningen kallar till. Ledningsägaren ska se till att samtliga planerade arbeten finns förtecknade i teknik- och fastighetsförvaltningens byggsamordningslista. Det åvilar ledningsägaren att själv kontakta övriga ledningsägare för ev. samordning, kontroll av andras ledningar och anläggningar samt med anledning av eventuell uppkommen skada på dessa.

Sökandes ansvar

Sökande: *Med "Sökande" avses den part som är initiativtagare, d v s den som beställer arbetet, oftast ledningsägare.*

- Har övergripande ansvar för att Halmstads kommuns grävningsbestämmelser följs.
- Ansvarar för återställningen. Teknik- och fastighetsförvaltningen övertar ansvaret efter utförd slutsyn.
- Ska se till att arbetsområdet fram till utförd slutsyn hålls i sådant skick att ordning och säkerhet inte åsidosätts. I detta åtagande ingår även skötsel, renhållning och vinterväghållning samt löpande tillsyn.
- Ansvarar för samtliga åtgärder och kostnader, t ex kostnader för arkeologiska undersökningar/utgrävningar som kan uppstå p.g.a. sökandes arbete och/eller etablering på platsen och tillstånd.
- Ansvarar gentemot kommunen för all skada, förlust, men, intrång m.m. på person och/eller egendom som kan uppkomma till följd av sökandes arbete. Uppbrutet material som kantsten, plattor m.m. ska lagras för att dessa kan användas vid återställningen, eller ersättas med likvärdigt material. Det uppbrutna materialet ska förvaras för att materialstöld, vandalism eller skador på tredje man undviks.
- Ska skaffa sig kännedom om och efterleva gällande lagstiftning och myndighetskrav.
- Svarar för allt arbetsmiljöansvar för det arbete som utförs.

På känsliga platser som exempelvis i närhet av affärsverksamhet, får inga lösa material vara upplagda. Material från grävningen placeras och avgränsas för att människor inte kommer till skada. Teknik- och fastighetsförvaltningen kan kräva att material förvaras inhägnat.

Gångbana, GC-bana och kringliggande ytor ska skyddas från punkt- och vridbelastningsskador från tunga fordon/ maskintransporter. Sönderkörda överbyggnader och ytlager ska återuppbyggas enligt teknik- och fastighetsförvaltningens anvisningar.

Planering och samordning

Beläggningsprogram

Teknik- och fastighetsförvaltningen har ett preliminärt beläggningsprogram för det kommande året. Ledningsägarna ska samordna sin planering med beläggningsprogrammet. Ansökan om grävningstillstånd som inte samordnats med beläggningsprogrammet kan komma att nekas.

Förläggning av ledningar

Markavtal

För att få grävningstillstånd ska markavtal vara tecknat mellan Halmstads kommun och ledningsägaren. Avtalet reglerar rätten att förlägga ledning (fjärrvärme, VA, el, tele, kommunikation m.m.) eller anläggning i allmän platsmark och ömsesidiga villkor för detta. Avser ansökan endast en grävning upprättas avtal endast för detta objekt. Utöver tecknandet av markavtal ska även grävningstillstånd sökas för grävningsarbetena. Ledig kanalisering kan inte överlåtas till annan intressent utan teknik- och fastighetsförvaltningens tillåtelse.

Ledningsägaren är ansvarig för ledningen, även om denna är tagen ur drift. Teknik- och fastighetsförvaltningen fattar beslut avseende huruvida ledningar tagna ur drift ska få finnas kvar under mark. När ledningar ska avlägsnas sker detta på ledningsägarens bekostnad. Om sådana ledningar ska ersättas med nya ledningar, ska avlägsnande ske i samband med anläggande av de nya ledningarna. Teknik- och fastighetsförvaltningen kan komma att lämna ytterligare anvisningar som ska följas.

Arbete utan markavtal stoppas och kommunen kan debitera ledningsägaren sanktionsavgift.

Tryckning

Om inga fysiska hinder föreligger kräver teknik- och fastighetsförvaltningen att tryckning utförs i alla lägen framför traditionell schaktning för att undvika skador på gatans överbyggnad och beläggning.

Undantag medges endast skriftligt från teknik- och fastighetsförvaltningen.

Ansökningsprocess

Grävningstillstånd

Om grävningsarbeten ska utföras på kommunens allmänna platsmark ska byggherren ansöka om grävningstillstånd, handläggningstid 20 arbetsdagar. Arbeten får inte påbörjas utan godkänt grävningstillstånd. Vägledning för att upprätta ansökan finns på Halmstad kommuns hemsida. Uppkomna förändringar i grävningstillståndet som ändring av läge, dimension på ledning eller slutdatum kräver också ett godkännande. Sanktionsavgift kan tas ut vid försening av färdigställande efter angivet slutdatum, enligt bilaga. Akuta grävningar ska anmälas senast dagen efter arbetet påbörjats som t.ex. lednings- eller kabelbrott.

Grävningsarbeten i allmän platsmark får endast utföras av teknik- och fastighetsförvaltningen godkänd entreprenör. Entreprenör ska anges i ansökan.

Om grävningstillstånd saknas har teknik- och fastighetsförvaltningen rätt att avbryta arbetet och begära ut en sanktionsavgift enligt bilaga.

En kopia av godkänt grävningstillstånd ska alltid finnas tillgänglig på arbetsplatsen.

Varje ärende utgörs av max 3 gator, eller en sammanhängande schakt av max 500 m där max antal schakter ej överstiger 10 st.

I samband med ansökningstillfället tas en avgift ut, enligt av kommunfullmäktige antagen taxa.

Trafikanordningsplan

Ansökan

För arbeten som berör trafik samt fordons-, gång- och cykeltrafikanter ska en trafikanordningsplan (TA-plan) upprättas av byggherren, dess entreprenör eller den byggherren anlitar för detta. TA-plan ska inlämnas till Halmstads kommun via hemsidan. Den ska vara granskad av teknik- och fastighetsförvaltningen innan arbetet påbörjas, handläggningstid 10 arbetsdagar. Vid utformningen av TA-plan ska även de ytor som etablering, arbetsmaskiner och transporter kräver beaktas.

Stor hänsyn ska tas till säkerhet för allmänheten. Personer med funktionsvariationer och oskyddade trafikanters behov ska särskilt beaktas, samt framkomlighet till in-/utfarter, verksamheter, etc.

Vid akuta driftstörningar ska en TA-plan senast skickas in dagen efter påbörjat arbete.

I samband med ansökningstillfället tas en avgift ut, enligt av kommunfullmäktige antagen taxa.

Föreskrifter

Teknik- och fastighetsförvaltningen kan fatta beslut om lokala trafikföreskrifter (LTF). Kontakt tas med teknik- och fastighetsförvaltningen via Halmstad Direkt.

Reglemente

Halmstad kommun är medlemmar i organisationen SAK "Säkerhet vid arbete på kommunala gator". SAK:s handbok för Arbete på väg ska följas tillsammans med övrig berörd lagstiftning. Gällande regelverk för uppställning av fordon ska följas och avstängda ytor får inte användas för uppställning av privata fordon.

Arbetsplatskontroller

En kopia av godkänd TA-plan ska alltid finnas tillgänglig på arbetsplatsen. Arbetsplatskontroll kan komma att ske där efterlevnad av TA-plan m.m. kontrolleras enligt bilaga sanktionsavgifter, avvikelser bedöms och debiteras enligt av kommunfullmäktige antagen taxa.

Upplåtelse av allmän platsmark

Ansökan

Ansökan om upplåtelse av allmän platsmark för upplag, bodar, containrar och dyl. ska i god tid lämnas till polisen i Halmstad. Ansökningsblankett finns på polisens hemsida. Teknik- och fastighetsförvaltningen får ärendet för yttrande och tar ut avgift för ianspråktagen mark enligt av kommunfullmäktige antagen taxa.

Teknik- och fastighetsförvaltningen kommer utifrån ansökan ta ställning till möjlighet att ta allmän platsmark i anspråk, tidpunkt och övriga villkor.

Innan arbete utförs

Informationsskyldighet

Vid arbeten som stänger av eller kraftigt försvårar framkomligheten, ska allmänheten informeras via annons och/eller lokalt utskick. Detta ska utföras och bekostas av sökande. Vid grävningsarbeten som påverkar framkomligheten är det av stor vikt att allmänhet, fastighetsägare, näringsidkare, polis, ambulans, brandkår, buss, hemtjänst, sophantering och övriga berörda får tillräcklig information. Ledningsägaren ansvarar för att berörda parter informeras 2 veckor innan arbetena påbörjas och vid behov sätta ut orangea (J2-tavla) informationstavlor som förvarning om kommande arbeten. Informationen görs i samråd med teknik- och fastighetsförvaltningen.

Minst en informationsskylt ska finnas vid arbetsplatsen. Behov av flera skyltar kan finnas vid utsträckt arbetsområde. Information ska finnas på plats från etablering tills återställningen är utförd och snarast avlägsnas. Skylt inom arbetsområde ska utformas och placeras enligt regelverk för vägmärken/skyltar med hänsyn för sikten. Skyltens storlek ska vara rimlig i förhållande till den aktuella platsen.

Informationsskylten ska innehålla uppgifter om:

- Arbetets art
- Ansvarig ledningsägare
- Entreprenör
- När arbetet ska vara klart
- Telefonnummer dit allmänheten kan vända sig med frågor om arbetet.

Kontroll och skydd

Teknik- och fastighetsförvaltningen kommer att utöva kontroll över nämnda markarbeten i syfte att få en återställning som överensstämmer med dessa grävningsbestämmelser.

Sökande ska ha rutiner för egenkontroll, som innebär att ett systematiskt dokumenterat egenkontrollarbete utförs vid schakt och återställning på kommunens mark. Egenkontroll ska syfta till att säkerställa administrativa rutiner, utförande, miljökrav och teknisk kvalitet. Kommunen har rätt att på begäran ta del av rutiner för kvalitetssäkring och dokumenterad genomförd egenkontroll. Redovisningen av egenkontrollarbetet ska innehålla materialprov av krossmaterial och matjord, lagertjocklekar och arbetsrecept på massabeläggning samt dokumenterad packningsinsats. Kommunen utför stickprovskontroll. Sådan kontroll påverkar inte den sökandes ansvar. Vid fel som äventyrar anläggningens eller personers säkerhet, kan kommunen stoppa arbetet och utföra erforderliga kompletteringar på sökandes bekostnad.

Sökande ska undersöka och klarlägga alla förutsättningar för grävningsarbetet såsom förekomsten av ledningar, arkeologiska restriktioner mm.

Ägare av befintliga ledningar ska ges tillfälle att ta del av anläggarens förslagshandlingar i god tid innan arbetena påbörjas. Anvisningar som ägare av befintliga ledningar i förekommande fall anger på förslagsritningarna ska följas. Innan försyn ska berörda ledningsägare kontaktas för utsättning av ledningarna. För undvikande av ledningsskador eller skador på mätpunkter m.m. ansvarar sökande för utsättning och kontroll av dessa innan arbetet påbörjas.

Vid utsättning och kabelmarkering med färg får denna inte användas på kantsten, sten- eller plattbeläggning. Minimal färgmarkering får dock användas.

Utmärkningsansvar

Den på plats ansvarige för utmärkningen av arbetsplatsen ska ha dokumenterad utbildning enligt Trafikverkets föreskrivna regler för att vara "Utmärkningsansvarig" eller likvärdig, samt god kunskap i upprättande av trafikanordningsplan. Sökande ansvarar för att upprätta TA-plan samt att granska TA-plan följs. Avvikelse och förändring ska granskas av teknik- och fastighetsförvaltningen.

Ansvarig arbetsledare ska tillse att all personal har erforderlig utbildning och att det på arbetsplatsen finns en person som ansvarar för vägarbetsutmärkningen, "Utmärkningsansvarig". Samtliga som arbetar på vägen ska ha utbildning enligt Trafikverkets föreskrivna regler.

Den utmärkningsansvarige ska;

- Vara anträffbar på arbetsplatsen
- Ansvara för att trafikordningarna sätts upp på ett riktigt sätt och hålls i gott skick dygnet runt.
- Anpassa utmärkningen till vid varje tillfälle gällande förhållande.
- Se till att utmärkningen har avsedd funktion vid nedsatt sikt som i mörker, dis, dimma och nederbörd, gäller under hela tiden utmärkningen är aktiv.
- Vid behov förstärka eller rätta till brister i utmärkningen.
- Aktivt verka för fortlöpande förbättringar av utmärkningen.
- Dagligen kontrollera och underhålla trafik- och avstängningsanordningar. Kontrollerna ska dokumenteras.
- Allmänt utföra utmärkning enligt gällande lagar, föreskrifter och regler.

Inmätning och mätpunkter

Gata, kantsten m.m. ska mätas in och avvägas för att återställning ska ske till tidigare utseende samt plan- och höjdläge om inte annat överenskommit vid försyn.

Berörs polygon- och fixpunkter av grävningsarbete ska byggnadskontorets lantmäteri- och kartavdelning kontaktas.

Nedlagda ledningar och kablar ska inmätas och dokumenteras i plan och profil. Inmätning görs i öppen schakt. Inmätning ska omfatta alla ledningar, kablar, ventiler, stolpar, kabelskåp, kabelbrunnar, ventilkammare och övriga detaljer.

Nybelagda ytor

Schaktning i ny asfaltsbeläggning (yngre än 5 år) får ske endast i nödfall och i överenskommelse med teknik- och fastighetsförvaltningen. Återställning med beläggning ska i sådana fall utföras på hela bredden av körfältet, körbanan, gångbanan eller cykelbanan.

Fornlämning

Ledningsägaren ska för varje nytt projekt undersöka om fornlämningar berörs enligt "Lag (1988:950) om kulturminnen m.m. Fornlämningar söks genom [Fornsök](#) och ska markeras på ritningsunderlag i samband med ansökan om grävningstillstånd.

I de fall fornlämningar finns i närheten eller inom arbetsplatsen ska Länsstyrelsen kontaktas för samråd om erforderliga skyddsåtgärder. Påträffas fornlämningar ska detta anmälas till myndigheten och arbetet inom berört område ska göra uppehåll tills beslut om åtgärd tagits. Ledningsägaren ansvarar för erforderliga tillstånd.

Hänsyn till omgivning och miljö

Miljölagstiftning

Gällande miljölagstiftning ska följas samt aktuella program och policys som finns föreskrivna av Halmstads kommun. Avfall och restprodukter ska tas omhand på ett riktigt sätt och källsorteras. Buller, damm, utsläpp och markskakningar som kan störa omgivningen eller påverka miljön ska undvikas eller minimeras.

Åtgärder ska vidtas för att mark, grundvatten och vattendrag inte förorenas av kemikalier, oljor, bensin eller liknande. Vid arbetet får vatten som innehåller oljeprodukter, lera, betong eller liknande som kan orsaka stopp, inte rinna ner i brunnar.

Marken ska skyddas genom skyddstäckning vid hantering av förorenade massor. Massor som grävs upp ska sorteras för återfyllning. Stenar och plattor som inte är skadade ska rengöras och återanvändas. Avfall och restprodukter ska tas om hand och källsorteras.

Miljöpåverkan på grund av arbeten på allmän plats ska redovisas till teknik- och fastighetsförvaltningen.

Teknik- och fastighetsförvaltningen äger rätt att utföra miljörevision hos byggherren, dennes entreprenör och leverantör.

Hotade Arter

Av Sveriges drygt 50 000 kända flercelliga arter klassas 219 som akut hotade. Detta innebär att de löper en mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en nära framtid.

Ledningsägaren ska för varje nytt projekt undersöka om hotade arter berörs enligt "Miljöbalken 1998:808". Hotade arter söks genom [Artportalen](#) och ska markeras på ritningsunderlag i samband med ansökan om grävningstillstånd.

I de fallen hotade arter finns i närheten eller inom arbetsplatsen ska Länsstyrelsen kontaktas för samråd om erforderliga skyddsåtgärder. Påträffas hotade arter ska detta anmälas till myndigheten och arbetet inom berört område ska göra uppehåll tills beslut om åtgärd tagits. Ledningsägaren ansvarar för erforderliga tillstånd.

Invasiva arter

En invasiv art är en främmande art som inte hör hemma i Sverige. En invasiv art hotar biologisk mångfald och kan skada människors och djurs hälsa eller orsaka ekonomisk skada. Om invasiva arter upptäcks ska det rapporteras till fastighetsägaren. Alla fastighetsägare har ett ansvar att bekämpa de arter som finns på [EU:s lista över invasiva arter](#). Om möjligt ska fynden också rapporteras i [Artdataportalen](#). I Artdataportalen kan man se i vilka områden det tidigare rapporterats om förekomster av invasiva arter.

Växtavfall från spridningsbenägna invasiva arter måste hanteras med stor försiktighet. Till exempel kan små växt- och rotdelar som sprids i samband med schakt spridas och växa upp till nya plantor. För hantering av växtmaterial kontaktas den lokala återvinningscentralen för information om hur de tar emot avfall från invasiva arter.

Stor försiktighet gäller även för hanteringen av parkslide. Arten står idag inte med på EU:s lista över invasiva arter men bör trots det behandlas med stor försiktighet.

Träd eller annan vegetation

Vid all slags ledningsarbete ska speciell hänsyn tas till växtlighet. Ska arbete bedrivas 6 m eller närmre från trädets dropplinje ska detta anges i ansökan (dropplinje, se figur 1).

Biotopskydd och särskilt skyddsvärda träd

Alléer omfattas av biotopskydd och åtgärder som påverkar träden kan komma att kräva dispens från Länsstyrelsen. Träd planterade i en enkel eller dubbelsidig rad och består av minst fem träd räknas som allé. Dispensansökan ska lämnas in till Länsstyrelsen efter teknik- och fastighetsförvaltningens godkännande och bekostas av den sökande.

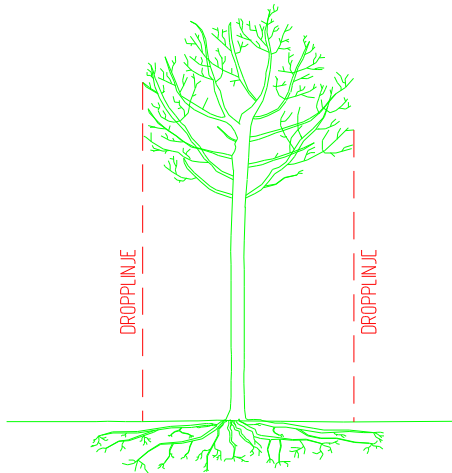
Finns osäkerhet kring vad som räknas som allé ska teknik- och fastighetsförvaltningen kontaktas. Gamla träd, jätteträd och grova hålträd räknas som särskilt skyddsvärda träd. Åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön kan kräva en samrådsanmälan till ansvarig tillsynsmyndighet.

Förekommer det äldre, grova träd ska teknik-och fastighetsförvaltningen alltid kontaktas för dialog. Eventuella kostnader för samrådsanmälan bekostas av den sökande.

Skyddsåtgärder

Särskilda skyddsåtgärder ska åläggas ledningsägare för att skydda närliggande växtlighet och träd mot skador. Om växtlighet påverkas av grävning, byggnation, borrning eller annat arbete, ska ritningar för planerat skydd av växtlighet bifogas i ansökan om grävningstillstånd. Kostnader för att skydda träden bekostas av den sökande.

Schaktning ska ske i samråd med teknik- och fastighetsförvaltningen. I vissa fall kan tryckning av ledning under rotsystem vara aktuellt. Detta ska då också utföras i samråd med teknik- och fastighetsförvaltningen.

Figur 1 Trädets dropplinje

Nedan anges minimiavstånd som bör iakttas vid planering och projektering. Avståndet beräknas c-c trädstam till ledning:

- Minst 3 m avstånd mellan träd och el/telekabel (kabel kan läggas i plaströr förbi rotsystemet om avståndet måste minskas ytterligare).
- Minst 3 m mellan träd och fjärrvärmeledningar
- Minst 3,5 m avstånd mellan träd och gasledning <4 bar (gäller för planteringar djupare än 0,6 m).
- Minst 4,5 m avstånd mellan träd och gasledning ≥ 4 bar.
- Minst 7 m avstånd mellan träd och avloppsledningar- ingen rotspärr krävs.
- Minst 4 m avstånd mellan träd och avloppsledning- rotspärr krävs.
- Minst 3 m avstånd mellan träd och vattenledning (helsvetsade, avståndet styrs av de schaktgropar som bildas då reparationer och nyanslutningar behöver göras).

I de fall minimimåtten mellan träd och ledningar inte kan följas kan rotspärr användas.

I lägen där träd och ledningar kommer att placeras nära varandra kan en skyddsskärm av packad samkross, storlek 0-40 mm läggas mellan växtbädden och ledningsgraven. Omvänt kan också rotkulvertar innehållande massor med hög porvolym användas för att leda rötter från trånga växtbäddar genom hårdgjorda ytor som GC-bana till intilliggande grönytor.

Schaktning i grönyta får ej utföras närmre än 50 cm från belagd yta. Sker schaktning närmare ska återställning ske enligt principen om återställning av belagd yta.

För mer information om arbete i grönytor se bilaga 3.

Renhållnings- och vinterväghållningsansvar

Sökande ansvarar för den renhållning och vinterväghållning som krävs inom och i direkt anslutning till upplåtet område.

Sökande ansvarar för att angränsande gator hålls fria från lera etc. från arbetsfordon som lämnar arbetsområdet. Störning för allmänhet ska minskas i möjligaste mån.

Området ska hållas i god ordning. Vatten som innehåller lera, betong eller liknade som kan orsaka stopp får inte rinna ner i brunnar. För att undvika detta ska området sopas vid behov.

Elskåp och andra känsliga anordningar t.ex. tillfälliga kabeldragningar intill gator och GC-banor måste tydligt märkas ut för att inte skadas vid snöröjning, sopning m.m. Eventuella elkablar och dylikt får inte utgöra ett hinder för tillgängligheten. I samband med att upplåtelse upphör ska sökande ombesörja att det upplåtna området är städlat och återställt till ursprungligt skick.

Försyn av arbetsområdet

En försyn av arbetsområdet ska genomföras av sökande. Sökande ska bjuda in representant från teknik- och fastighetsförvaltningen. Ett protokoll med fotodokumentation upprättas genom sökandes försorg och justeras av teknik- och fastighetsförvaltningen.

Försynen ska även omfatta närliggande mark som kan komma att användas till upplagsplatser, bodelableringar, transportvägar mm.

Försynen ska omfatta följande punkter:

- Arbetsområdets omfattning och utbredning
- Utstakning av ledningssträckning
- Gatans och övriga anläggningars standard
- Växtlighet och mark som berörs av arbetet, upplag, transporter och gångtrafik.
- Skydd av växtlighet
- Påverkan på biotopskyddade alléträd
- Påverkan på hotade arter
- Värdet av träd och buskar
- Förekomst av invasiva arter
- Synliga skador
- Funktionskontroll av rännstensbrunnar, okulärt
- Skyddsåtgärder
- Omfattning av återställning

Genomförande

Schaktning

Sökande ansvarar för att erforderliga förundersökningar, t.ex. geoteknisk undersökning utförs. För att minimera omfattningen av återställningen ska maskinpark anpassas till rådande anläggningar och miljö. Uppbrutet material ska förvaras på sådant sätt att vandalism eller skador på tredje man inte sker. På vissa ställen, exempelvis i närhet av affärsverksamhet, får inga lösa material vara upplagda efter arbetsdagens slut t.ex. plattor, små- eller storgatsten, asfaltsrester m.m.

Ledningsarbeten som kräver öppet schakt utan att kontinuerligt arbete bedrivs, ska täckas eller skyddas på annat sätt. Detta ska göras på sådant sätt att framkomligheten underlättas samt att risken för skada för trafikanter, intilliggande anläggning eller tredje part minimeras. All sågning i beläggningar inför schaktarbete ska genomföras vinkelrätt mot gatan. Länshållning av schakt ska sättas igång direkt, särskilt där det uppstått läckage från skadade ledningar. Länshållningen får inte avbrytas förrän berörda konstruktioner och anläggningar erhållit täthet och ursprunglig hållfasthet. Allt spill- eller dagvatten kommande från skadade ledningar ska avledas bort från schakten på ett säkert och miljövänligt sätt. Säker schakt ska utföras enligt gällande regelverk och av utbildad personal.

Schaktning ska utföras med betryggande säkerhet för utförare och allmänhet. Uppschaktade massor ska bortföras om teknik- och fastighetsförvaltningen anser det nödvändigt. Schaktgraven ska vara tillräckligt bred för att erforderligt packningsredskap kan användas.

Ledningar

Finns det enligt utsättning ledningar på platsen måste entreprenören säkerställa att dessa inte skadas enligt berörd ledningsägares eget regelverk.

Endast personal från Laholmsbuktens VA, om ej annat avtalats, får hantera de kommunala VA-ledningarna. Om arbeten utförs i närheten av sådana ledningar, ska dessa skyddas mot åverkan och förorening. Inget förorenat vatten får tillföras avloppsledningarna.

För att kunna sköta drift, underhåll och förnyelse av VA-ledningarna på ett funktionellt sätt krävs att VA-ledningarna är åtkomliga. Detta innebär att det minsta avstånd som kan tillåtas mellan VA-ledningar och parallella ledningar av andra ledningsslag är 1 m mellan godsens vid normala läggningsdjup. På grund av risken för uppvärmning av dricksvattnet och därmed påverkan på dricksvattenkvaliteten gäller att minsta avstånd mellan parallella fjärrvärme- och vattenledningar är 3 m. Vid korsande ledning ska minimiavståndet i höjddled vara 0,1 m mellan godsens.

Minsta avstånd mellan ledningshjässan och färdig yta framgår av nedanstående tabell 1.

Typ av gata	Överbyggnad
Huvudgata	> 0,80 m
Lokalgata, Bostadsgata	> 0,60 m
Gångbana/cykelbana, övriga ytor	> 0,60 m
Grönytor	> 0,60 m

Tabell 1 Minsta avstånd mellan ledningshjässan och färdig yta.

Ytskikt och massor

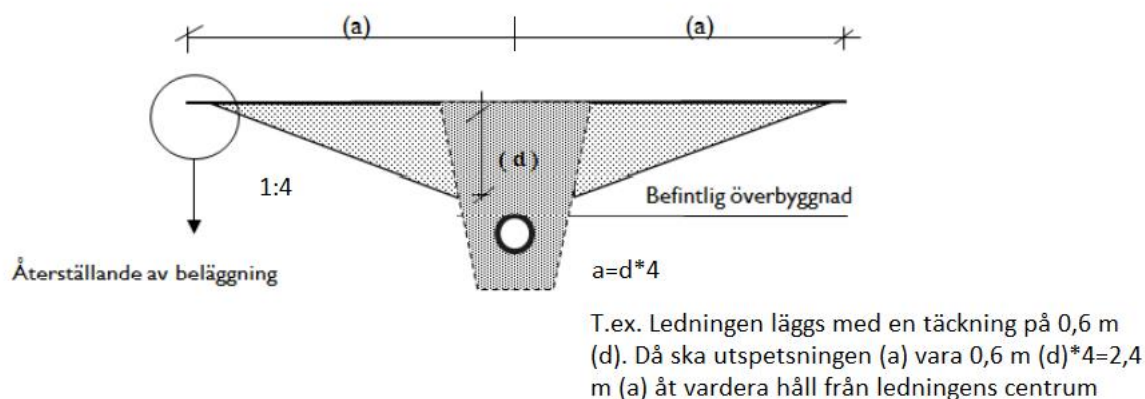
Återanvändbart material får lagras på arbetsplatsen om det kan förvaras på tillfredsställande sätt, trafik- och ordningsmässigt. Kantsten och gatsten samt plattor ska förvaras på teknik- och fastighetsförvaltningens förråd om inte annat avtalats. Påträffas gatsten under de bundna lagren ska denna transporteras till teknik- och fastighetsförvaltningen förråd. Upprivna bundna lager ska tippas på godkänd deponi, vid misstanke om stenkolstjära ska det säkerställas med prover vilket bekostnads av sökande. Avfallsskatt bekostnads av sökande.

Återställning

Återställning av obundna lager

Då ledningsarbetet är utfört ska schaktet återfyllas utan dröjsmål. Vägkonstruktionen ska packas i enlighet med gällande AMA anläggning, för att undvika exempelvis sättningar eller andra problem med hållfastheten och genomträngbarheten. Alla schakt ska göras med en utspetsning 1:4 för minimera risken för kraftiga sättningar, enligt figur 2.

Vid schakt för ledningar i befintlig väg och gata ska utspetsning utföras

Figur 2

Återställning av obundna lager och tillfälligt slitlager utförs utan dröjsmål efter återfyllningen och alltid innan avstängningarna tagits bort.

Ytan ska som huvudregel läggas provisoriskt i kallmassa (tillfälligt slitlager). Enbart bärlager är inte godkänt som slitlager, om inte beläggning sker i direkt anslutning till arbetet. När ytan ligger justerad inför beläggning ska den tydligt markeras för att uppmärksammas. Beläggning ska utföras utan dröjsmål efter justering.

Huvudgata och uppsamlingsgata med enbart bärlagergrus får inte öppnas för trafik utan särskilt tillstånd från teknik- och fastighetsförvaltningen.

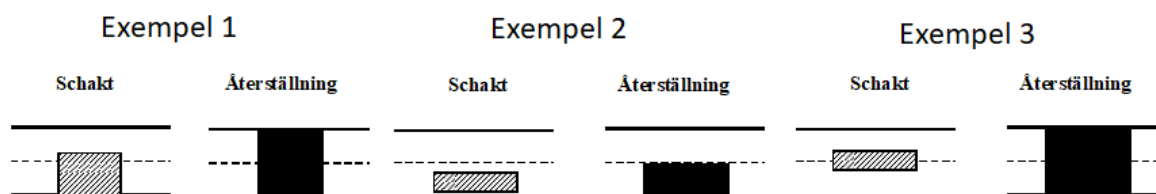
I de fall en återställning av tekniska skäl inte kan göras i direkt anslutning till återfyllningen ska teknik- och fastighetsförvaltningen kontaktas för godkännande av lämplig metod för en tillfällig återställning. Tillfällig återställning med obundna lager får endast ske undantagsvis och då endast i lågtrafikerade gator, typ villagator under högst 4 arbetsdagar. Att tillfällig återställning kan komma att ske ska ingå i ansökningshandlingarna och grävningstillståndet.

Teknik- och fastighetsförvaltningen kan alltid ställa specifika krav på återställningen i det område som entreprenören har verkat inom aktuellt arbete.

Återställning av bundna lager

Om inte återställningen utförs i ledningsägarens regi ska rekvisition snarast möjligt lämnas till teknik- och fastighetsförvaltningen. Innan utförande av återställning i ledningsägarens regi ska samråd ske med teknik- och fastighetsförvaltningens kontrollant. I de fall ledningsägarens entreprenör endast utför första lagret ska rekvisition inlämnas till teknik- och fastighetsförvaltningen för utförande av den slutliga återställningen, den beräknade kostnaden debiteras.

Återställningen begränsas genom sågning eller huggning av raka kanter till rektangulära ytor. Nedtryckning eller upplyftning av kvarvarande beläggning får inte göras. Kanterna sågas eller huggs på orörd yta minst 25 cm utanför schaktgrop. Alla asfaltskanter rengörs och klistras före asfaltering. Efter utfört asfaltarbete förseglas skarvarna enligt AMA. Beläggningsskarvar ska placeras i markerad mittlinje, körfältlinje eller kantlinje, se exempel i figur 3. På gång- och cykelbanor ska hela bredden beläggas oavsett schaktbredd. Undantag kan göras på extra breda gång- och cykelbanor om schaktbredden understiger halva bredden. Det beslutas av teknik- och fastighetsförvaltningen. I övrigt ska allt belägningsarbete utföras med ett minimum av skarvar. Vid två eller fler tvärgående schakt i väg med 30 m mellanrum eller mindre ska hela ytan återställas. För gång- och cykelbana gäller 15 m eller mindre för att hela ytan ska återställas. Ett enhetligt intryck ska eftersträvas.

Figur 3

Återställningstabell (tabell 2)

Om toppbeläggning i samråd med teknik- och fastighetsförvaltningen bestäms att utföras senare ska det översta bitumenbundna lagret justeras upp till nivå med befintlig beläggning. I samband med utförande av senarelagd toppbeläggning ska hela den återställda ytan inklusive ett område av minst 25 cm utanför den första återställningen fräsas.

Stödremsa ska utföras enligt AMA DCB.612.

Huvudvägnätet gator med ÅDT >3000 & Industrigator		
Lager	Material	Mått-Tjocklek (mm)
Slitlager Huvudvägnät	ABS 11 70/100 alt ABS 16 70/100. Stenstorlek följer befintlig beläggning. Kkv <7.	40
Slitlager Industrigata	ABT 16 70/100 Kkv <7	40
Slitlager Rondell	ABT 16 PMB 40/100-75 Kkv <7	40
Slitlager Busshållplats	ABT 16 PMB 40/100-75 Cementstabiliserad asfalt om det är befintligt. Kkv <7.	40

	Stenstorlek ska följa befintlig beläggning	
Slitlager Korsning Trafikljus	ABS 11 PMB 40/100-75 alt ABS 16 PMB 40/100-75. Kkv <7. Stenstorlek ska följa befintlig beläggning	40
Bindlager	ABb 22 70/100 Vid trafikljus ABb PMB 40/100-75	50
Bundet Bärlager	AG 22 100/150	50
Obundet Bärlager	Kross 0-32	80
Förstärkningslager	Kross 0-90	420

Lokalgator med 1000 < ÅDT < 3000 och/eller flerskiktbeläggning		
Lager	Material	Mått-Tjocklek (mm)
Slitlager Väg	ABT 11 70/100	32
Slitlager Cirkulationsplats	ABT 11 PMB 40/100-75	40
Slitlager Busshållplats	ABT 16 PMB 40/100-75 Cementstabiliserad asfalt om det är befintligt	40
Slitlager Korsning Trafikljus	ABT 11 70/100	32
Bundet Bärlager	AG 22 100/150	50
Obundet Bärlager	Kross 0-32	80
Förstärkningslager	Kross 0-90	420

Bostadsgator, mindre gator med enskiktbeläggning och gator med ÅDT < 1000		
Lager	Material	Mått-Tjocklek (mm)
Slitlager	ABT 11 70/100	32
Bundet Bärlager	AG 16 100/150	40
Obundet Bärlager	Kross 0-32	80
Förstärkningslager	Kross 0-90	340

Cykelbana		
Lager	Material	Mått-Tjocklek (mm)
Slitlager	ABT8 100/150	25
Bundet Bärlager	AG 16 100/150	35
Obundet Bärlager	Kross 0-32	350

Gångbana		
Lager	Material	Mått-Tjocklek (mm)
Slitlager	ABT8 100/150	25
Bundet Bärlager	AG 16 100/150	35
Obundet Bärlager	Kross 0-32	350

Gatsten		
Lager	Material	Mått-Tjocklek (mm)
Slitlager	Smågatsten	90
Sättilager	Stenmjöl	50
Obundet Bärlager	Kross 0-32	80
Obundet Förstärkningslager	Kross 0-90	355

Tabell 2 Återställning

Återställning av plattor/kantstenar

Kantstenar, sten- och plattläggning återställs med material, kvalitet, utseende och ev. mönster i enlighet med det upprivna. Vid uppgrävning av kantsten kan det i vissa fall bli aktuellt att sänka denna vid återsättning för att t ex förbättra tillgängligheten för rörelsehindrade eller höja om kantstenen är för låg. Det beslutas i samband med syn.

Vägmarkering

Ytmarkeringar ska utföras i samband med beläggningsarbetena och ska till utförande och material följa anvisningarna i Vägmärkesförordningen (VMF) och senaste AMA-föreskriften för anläggningsarbeten.

Brunnar mm i mark

Höjdjustering utförs till beläggningsnivå av teknik- och fastighetsförvaltningen anlitad entreprenör. Vid justering av betongbrunnar får endast betongpassdelar och högst en plastring användas. Passdelar får ej ha en större sammanlagd höjd än 200 mm. Färdig beläggning ska ligga minst 5 mm och max 10 mm högre än rännalar, rännstensbrunnar och övriga däcklar mätt med 1 m lång rätskiva.

Slutsyn

Avslutning

Vid avslutat arbete ska platsen städas och återställas i ursprungligt skick. Avspärningarna ska avetableras vid överenskommet datum och vägmärken samt vägmarkeringar återställas. Efter avslutat arbete görs en färdiganmälan digitalt till teknik- och fastighetsförvaltningen. I samband med färdiganmälan kallar sökande kommunen till slutsyn av berörda ytor. När färdiganmälan görs ska dokument "Underlag för debetring av framtida underhållskostnader", bilaga 2 vara inlagt i ansökningssystemet för grävningstillstånd. Vid mindre arbeten kan det räcka med fotodokumentation före och efter slutfört arbete, redovisat i ansökningssystem för grävningstillstånd. Istället för en gemensam slutsyn. Dokumentation läggs in innan färdiganmälan görs.

Slutsynen

Vid slutsyn kontrolleras att arbetets kvalitet och återställningens omfattning är i överensstämmelse med grävningsbestämmelserna.

Om onormala sättningar, fel eller annan skada konstateras, som kan hänföras till icke fackmannamässigt arbete, är ledningsägaren skyldig att åtgärda, samt ersätta teknik- och fastighetsförvaltningen för de extra kostnader som är förknippade med dessa.

Dokumentation av egenkontroll ska uppvisas.

Om ledningsägare inte kallar till slutsyn, slutsynar teknik- och fastighetsförvaltningen ytorna och eventuella åtgärder debiteras ledningsägaren.

Vid slutsyn av arbetet:

- Får nivåskillnad eller öppna skarvar ej finnas mot befintlig beläggning (alla skarvar i beläggning ska vara förseglade).
- Får det ej förekomma sprickbildningar orsakade av tryck från schakt och arbetsmaskiner strax utanför nylagd beläggning.
- Ska beläggningsytan vara homogen och ytan ska ha tät struktur utan antydning till separationer.
- Ska slitlager vara utfört med 4 mm jämnhetstolerans på bitumenbundet underlag och 6 mm på obundet underlag. Tolerans mäts som största tillåtna avvikelse från en 3 m lång rätskiva, lagd i godtycklig riktning.
- Skador såsom stamskador, brutna grenar etc. på befintlig vegetation i anslutning till arbetsområdet får ej förekomma.
- Sättningar i grönytor eller grusytor får ej förekomma.
- I klippta grönytor får ej hårda föremål såsom stenar, trädrötter etc. förekomma som kan försvåra gräsklippning eller orsaka skada på maskiner.
- Får ej markpackning efter tunga maskiner eller upprepade transporter förekomma på grönytor i anslutning till arbetsområdet.
- Ska grönytor vara städade.
- Ska gräsytor vara besådda.
- Ska planteringsytor vara återställda.
- Ska nyplanterade träd vara planterade på ett korrekt djup.
- Ska nyplanterade träd vara uppbundna på ett korrekt sätt.

Garantibesiktning

Ledningsägaren kallar fackkunnig personal till garantibesiktning senast fyra veckor innan garantitiden utgår. Protokoll vid garantibesiktning förs av teknik- och fastighetsförvaltningen. Garantitid gäller

från godkänd slutbesiktning. Garantitiden är fem år. Under garantitiden ska ledningsägaren åtgärda eventuella sättningar eller andra fel orsakade av utförandet.

Vid garantibesiktning av arbetet:

- Får ej nivåskillnad eller öppna skarvar finnas mot befintlig beläggning.
- Ska beläggningen vara homogen och ytan ska ha tät struktur utan antydan till separationer.
- Tolerans på sättning av schakt är 5 mm. Tolerans mäts som största tillåtna avvikelse från en 3 m lång rätskiva, lagd i godtycklig riktning.
- Får inte befintlig växtlighet uppvisa skador som kan härledas till grävningen.
- Får inte sättningar finnas i grönytor eller grusytor.
- Ska återplanterat växtmaterial vara väletablerat, i god kondition och utan skador.

Om större sättning än ovan uppstår ska beläggning/återställning göras om. Garantiansvar enligt ovan förlängs i fem år för de ytor som görs om.

Påföljder

Senareläggande av arbete

Om ansökan om grävningstillstånd kommer in för sent till teknik- och fastighetsförvaltningen eller om nödvändiga handlingar saknas kan grävningsarbetet försenas.

Avbrytande av arbete

Om grävning medför att trafikanter eller tredje mans säkerhet äventyras förbehåller sig teknik- och fastighetsförvaltningen rätten att avbryta arbetet omedelbart. Likaså gäller om trafikordningsplan, säkerhetsföreskrifter, slutdatum enligt tillstånd, påtalade brister som inte åtgärdats eller gällande grävningsbestämmelser inte efterföljs. Därefter kommer på ledningsägarens bekostnad teknik- och fastighetsförvaltningen utföra resterande nödvändiga arbeten för återställning.

Bilaga 1. Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark (lagstadgad mervärdesskatt tillkommer)

Avgifter

Avgift för hantering av ansökan om grävningstillstånd	2 500 kr
Avgift för hantering av ansökan och granskning av Trafikanordningsplan	1 500 kr
Avgift för hantering av ansökan och granskning av Generell Trafikanordningsplan (Giltighetstid gäller i regel 1 år)	10 000 kr

Ersättning för framtida underhåll

Skador efter lednings- och schaktarbeten är omfattande i Halmstads kommun. Problemen framträder ofta ett antal år efter schakten är återställd. Det kan börja med små sättningar och sprickor som efter uppkomst blir värre.

Därför kommer teknik- och fastighetsförvaltningen att ta ut en ersättning för det framtida underhållet, enligt tabell 1. Ersättningen ska täcka åtgärder av uppkomna skador och tidigareläggande av planerade underhållsåtgärder.

Kriterier för att framtida underhållsersättning inte kommer att tas ut.

1. Där vägar med en beläggning äldre än 10 år återställs på hela bredden och en längd på minst 50 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).
2. Där GC-bana får ny beläggning på hela bredden och en längd på minst 30 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).

Beläggning	Ersättning för framtida underhåll
Asfalterad körbana	243 kr/m ²
Stensatt Körbana	240 kr/m ²
Asfalterad GC-bana	150 kr/m ²
Stensatt GC-bana	120 kr/m ²

Tabell 1 Ersättning för framtida underhåll

I samband med färdigamölan av arbete ska de mängder som ligger till grund för uträkning av framtida underhållskostnader rapporteras. Rapportering görs enligt dokument "Underlag för debetring av framtida underhållskostnader", bilaga 2 och infogas i ansökningssystemet för grävningstillståndet.

Sanktionsavgifter

Om TA-plan eller grävningstillstånd saknas, brister i utmärkningen och/eller avvikelser mot tillstånden upptäcks ska ansvarig åläggas att betala sanktionsavgifter, enligt tabell 2.

Brist	Kostnad
TA-plan, grävningstillstånd och/eller markavtal saknas	3 000 kr första dygnet, sedan 2 000 kr/påbörjat dygn utan inkommen ansökan (arbetet stoppas till godkänd/granskad handling finns)
Ingen tidsförlängning har begärts innan det gamla gått ut. Gäller TA-plan och/eller grävningstillstånd.	3 000 kr/påbörjad vecka
Större avvikelser från granskad TA-plan	3 000 kr första dygnet, sedan 2 000 kr/påbörjat dygn
Utmärkningsansvarig saknas eller ej anträffbar	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn (tills utmärkningsansvarig hört av sig)
Enstaka detaljer saknas jämfört med granskad TA-plan, t.ex. vägmärken	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Arbetsområdet bedöms farligt för trafikanter och personal. T.ex. avsaknad av tunga skydd när det ska finnas och/eller skydden ej används enligt monteringsanvisningar. Fara för tredje man.	10 000 kr
Personal saknar godkänd utbildning	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Personal saknar varselkläder	10 000 kr/person
Informationsskylt saknas	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Vid bristande snöröjning eller halkbekämpning. TA- eller övrigt material är kvarlämnat efter avslutat arbete.	3 000 kr
Avsaknad av efterfrågad dokumentation som ska finnas i kommunens grävningstillståndsdatabas i samband med färdigamälan. T.ex. kvalitetsdokument, före- och efterbilder m.m.	3 000 kr/påbörjad vecka
Avhjälpan av trafikfarlig situation eller otillåtet schaktarbete	Faktisk kostnad av utfört arbete
Ledningsägaren har inte kallat till garantibesiktning 5 år efter slutsyn	3 000 kr/påbörjad vecka
Upplag av material, fordon etc. i träds droppzon	10 000 kr/droppzon
Skador på träd uppkomna i samband med arbete	Skadan värderas enligt "Ekonomisk värdering av återanskaffningskostnaden för träd - Alnarpsmodellen 2.2". Värdering ska utföras av sakkunnig, t.ex. arborist. Värdering bekostas av ledningsägarens entreprenör.

Tabell 2 Sanktionsavgifter

Bilaga 2 Kvalitetsdokumentation

Slutrapportering av mängder för ersättning av framtida underhåll

Sökande/Ledningsägare	Löpnr Grävningstillstånd	
Ledningsarbets läge (gata, område m.m.)	Slutdatum	

Fakturering

Namn/Företag	Fakturaadress	Märkning	Telefon
--------------	---------------	----------	---------

Rapportering mängder

Körbana	Asfalt (m2)	Stensatt (m2)	Kriterier enligt punkt 1* (m2)
GC-bana/Trottoar	Asfalt (m2)	Stensatt (m2)	Kriterier enligt punkt 2** (m2)
Grönyta	(m2)		

Härmed intygas att arbetet är utfört i enlighet med "Halmstads kommuns grävningsbestämmelser" sam ev. villkor som finns i grävarendet

Namn Sökande/Ledningsägare	Datum
Namn Utförare entreprenör	Datum

Representant teknik- och fastighetsförvaltningen

Namn	Datum
------	-------

*1. Där vägar med en beläggning äldre än 10 år återställs på hela bredden och en längd på minst 50 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).

** 2. Där GC-bana får ny beläggning på hela bredden och en längd på minst 30 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).

Bilaga 3

Skydd och återställning av vegetation.

Ska grävning göras innanför trädkronans droppzon (se figur 1 i huvuddokument) ska teknik- och fastighetsförvaltningen kontaktas för överenskommelse om lämpliga skyddsåtgärder.

Träd och buskar i anslutning till arbetsområdet ska skyddas med staket eller motsvarande för att varken stam, grenverk eller rotsystem skadas. De eventuella träd eller buskar som ska skyddas anvisas av teknik- och fastighetsförvaltningen. Skyddsåtgärderna ska finnas på plats, besiktigas och godkännas av teknik- och fastighetsförvaltningen före igångsättandet av entreprenaden. Placering av hägnader ska ske specifikt för varje objekt då generella föreskrifter för trädrotutbredning i marken är svår att ge. Hägnaden ska vara stabil och tåla mindre påkörningar samt hindra maskiner och upplag från att skada trädets krona, stam och rötter.

Transporter, uppställning av arbetsmaskiner, material och arbetsbodar samt upplag av massor på mark inom trädens droppzon får inte förekomma. Bensin, diesel, halkbekämpningsmedel, lösningsmedel eller liknande får ej förvaras eller hanteras inom ett avstånd från stammen räknat på tre gånger trädkronans radie. I övrigt ska ledningsägaren vidta erforderliga åtgärder för att undvika att skada närliggande växtlighet.

Kapning av rötter ska i största möjliga mån undvikas. Handschaktning ska utföras i anslutning till trädens rotsystem. Om det krävs kapning av rötter måste tillstånd erhållas av teknik- och fastighetsförvaltningen. Utförande sker enligt givna anvisningar. Beskärning ska utföras på ett fackmannamässigt sätt med raka och jämna snitt. Avslitna och skadade rötter får ej förekomma. Grövre rötter (>d=50 mm) får ej kapas. Frilagda rötter får ej utsättas för torka eller kyla (frosttorka) utan ska direkt täckas.

Avverkning av träd och buskar får inte ske utan tillstånd från teknik- och fastighetsförvaltningen. Långa eller låga grenar, som inte kan behållas av utrymmesbrist ska efter tillstånd av teknik- och fastighetsförvaltningen beskäras. Beskärningen ska utföras av fackkunnig personal och bekostas av entreprenör. Om växtlighet måste tas bort och inte kan återställas ska ledningsägaren ersätta växtligheten.

Vid avverkning av ett fullvuxet träd kommer återplantering att krävas. Värdering av växtlighet görs enligt Alnarpsmodellen "Ekonomisk värdering av återanskaffningskostnaden för träd - Alnarpsmodellen 2.2" Värderingsmodellen bygger på en beräkning av ett trädets ekonomiska värde och motsvarar kostnaderna för att anskaffa och på samma plats etablera ett träd av samma art, sort, utseende och storlek. Värderingen ska utföras utav lämplig person för ändamålet, till exempel en arborist. Kostnader för värdering och återplantering åligger ledningsägarens entreprenör.

Återställning av grönytor

Återställning efter grävning i parkmark ska ske över hela arbetsområdet, bortschaktad yta samt skadad yta intill schakten. Ledningsägaren har ansvar för att bekosta och utföra återställningen för ytan till ursprungligt skick, samt etableringsskötseln.

Skador på träd och buskar värderas enligt Alnarpsmodellen "Ekonomisk värdering av återanskaffningskostnaden för träd - Alnarpsmodellen 2.2"

Återställning av överbyggnaden ska ske i en etapp. Återställning görs med tidigare separerade massor eller ny matjord. Ny jord som används för uppbyggnad av växtbäddar ska uppfylla krav enligt AMA tabell DCL/1. Jord ska hållas fri från fleråriga rotagräs. Mineraljorden ska vara mullfattig för att undvika anaerob nedbrytning.

Öppen jord ska hållas ogräsfri. Tillfälligt flyttade växter ska återplanteras. Växtmaterial som skadats eller dött under grävarbetet ska ersättas så att ytan erhåller ett utseende som inte markant avviker från det som fanns tidigare.

Växter som planteras ska uppfylla fordringar och kvalitetskrav, med därtill hörande ändringar i:

- Kvalitetsregler för plantskoleväxter, del 1 och 2, utgiven av Gröna näringens riksorganisation (GRO), upplaga 6.

Träd, buskar och perenner är levande material och måste behandlas som färskvara när de lämnat plantskolan. Växter som planteras ska hålla hög kvalitet, och förutsätts vara kruk- eller klumpodlade, alternativt odlade i någon form av root control bag. Storlek på träd och buskmaterial bestäms i samråd med teknik- och fastighetsförvaltningen.

Vid leverans ska träden lastas av varsamt. Gnagskydd ska sättas runt stammen runt träd vid risk för viltskador i samband med plantering.

Alla växter ska kontrolleras av besiktningsman utsedd av teknik- och fastighetsförvaltningen och bekostas av entreprenören.

Växtbäddar för träd kan utföras på olika sätt beroende på förutsättningarna, kontakta teknik- och fastighetsförvaltningen för vilken växtbädd som är aktuell för ytan.

Återställning av gräsytor

Växtjorden ska justeras och gödslas med 2 kg fullgödsel/100 m². Före sådd ska ytan vältas och justeras. Jorden ska också packas innan sådd för att undvika framtida sättningar i ytan.

Sten över 20 mm får inte förekomma i ytskiktet. Sådd utförs med maskin eller för hand under perioden april-september. Frömängd 3 kg gräsfrö (t ex Master) per 100 m². Efter sådd ska fröna myllas ner och ytan vältas med gallervält.

Återställning av övriga ytor

Återställning av andra typer av vegetation- och parkytor, till exempel trädgröpar, buskage och grusgångar ska ske enligt överenskommelse med teknik- och fastighetsförvaltningen.

Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark (lagstadgad mervärdesskatt tillkommer)

Avgifter

Avgift för hantering av ansökan om grävningstillstånd	2 500 kr
Avgift för hantering av ansökan och granskning av Trafikanordningsplan	1 500 kr
Avgift för hantering av ansökan och granskning av Generell Trafikanordningsplan (Giltighetstid gäller i regel 1 år)	10 000 kr

Ersättning för framtida underhåll

Skador efter lednings- och schaktarbeten är omfattande i Halmstads kommun. Problemen framträder ofta ett antal år efter schakten är återställd. Det kan börja med små sättningar och sprickor som efter uppkomst blir värre.

Därför kommer teknik- och fastighetsförvaltningen att ta ut en ersättning för det framtida underhållet, enligt tabell 1. Ersättningen ska täcka åtgärder av uppkomna skador och tidigareläggande av planerade underhållsåtgärder.

Kriterier för att framtida underhållsersättning inte kommer att tas ut.

1. Där vägar med en beläggning äldre än 10 år återställs på hela bredden och en längd på minst 50 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).
2. Där GC-bana får ny beläggning på hela bredden och en längd på minst 30 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).

Beläggning	Ersättning för framtida underhåll
Asfalterad körbana	243 kr/m ²
Stensatt Körbana	240 kr/m ²
Asfalterad GC-bana	150 kr/m ²
Stensatt GC-bana	120 kr/m ²

Tabell 1 Ersättning för framtida underhåll

I samband med färdiganmälan av arbete ska de mängder som ligger till grund för uträkning av framtida underhållskostnader rapporteras. Rapportering görs enligt dokument "Underlag för debetring av framtida underhållskostnader", bilaga 2 och infogas i ansökningssystemet för grävningstillståndet.

Sanktionsavgifter

Om TA-plan eller grävningstillstånd saknas, brister i utmärkningen och/eller avvikelser mot tillstånden upptäcks ska ansvarig åläggas att betala sanktionsavgifter, enligt tabell 2.

Brist	Kostnad
TA-plan, grävningstillstånd och/eller markavtal saknas	3 000 kr första dygnet, sedan 2 000 kr/påbörjat dygn utan inkommen ansökan (arbetet stoppas till godkänd/granskad handling finns)
Ingen tidsförlängning har begärts innan det gamla gått ut. Gäller TA-plan och/eller grävningstillstånd.	3 000 kr/påbörjad vecka
Större avvikelser från granskad TA-plan	3 000 kr första dygnet, sedan 2 000 kr/påbörjat dygn
Utmärkningsansvarig saknas eller ej anträffbar	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn (tills utmärkningsansvarig hört av sig)
Enstaka detaljer saknas jämfört med granskad TA-plan, t.ex. vägmärken	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Arbetsområdet bedöms farligt för trafikanter och personal. T.ex. avsaknad av tunga skydd när det ska finnas och/eller skydden ej används enligt monteringsanvisningar. Fara för tredje man.	10 000 kr
Personal saknar godkänd utbildning	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Personal saknar varselkläder	10 000 kr/person
Informationsskylt saknas	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Vid bristande snöröjning eller halkbekämpning. TA- eller övrigt material är kvarlämnat efter avslutat arbete.	3 000 kr
Avsaknad av efterfrågad dokumentation som ska finnas i kommunens grävningstillståndsdatabas i samband med färdigamälan. T.ex. kvalitetsdokument, före- och efterbilder m.m.	3 000 kr/påbörjad vecka
Avhjälpan av trafikfarlig situation eller otillåtet schaktarbete	Faktisk kostnad av utfört arbete
Ledningsägaren har inte kallat till garantibesiktning 5 år efter slutsyn	3 000 kr/påbörjad vecka
Upplag av material, fordon etc. i träds droppzon	10 000 kr/droppzon
Skador på träd uppkomna i samband med arbete	Skadan värderas enligt "Ekonomisk värdering av återanskaffningskostnaden för träd - Alnarpsmodellen 2.2". Värdering ska utföras av sakkunnig, t.ex. arborist. Värdering bekostas av ledningsägarens entreprenör.

Tabell 2 Sanktionsavgifter

Halmstads kommuns avgifter, ersättningar och sanktionsavgifter vid arbeten inom allmän platsmark (lagstadgad mervärdesskatt tillkommer)

Avgifter

Avgift för hantering av ansökan om grävningstillstånd	2 500 kr
Avgift för hantering av ansökan och granskning av Trafikanordningsplan	1 500 kr
Avgift för hantering av ansökan och granskning av Generell Trafikanordningsplan (Giltighetstid gäller i regel 1 år)	10 000 kr

Ersättning för framtida underhåll

Skador efter lednings- och schaktarbeten är omfattande i Halmstads kommun. Problemen framträder ofta ett antal år efter schakten är återställd. Det kan börja med små sättningar och sprickor som efter uppkomst blir värre.

Därför kommer teknik- och fastighetsförvaltningen att ta ut en ersättning för det framtida underhållet, enligt tabell 1. Ersättningen ska täcka åtgärder av uppkomna skador och tidigareläggande av planerade underhållsåtgärder.

Kriterier för att framtida underhållsersättning inte kommer att tas ut.

1. Där vägar med en beläggning äldre än 10 år återställs på hela bredden och en längd på minst 50 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).
2. Där GC-bana får ny beläggning på hela bredden och en längd på minst 30 m (kommer ingen ersättning för framtida underhåll att tas ut).

Beläggning	Ersättning för framtida underhåll
Asfalterad körbana	243 kr/m ²
Stensatt Körbana	240 kr/m ²
Asfalterad GC-bana	150 kr/m ²
Stensatt GC-bana	120 kr/m ²

Tabell 1 Ersättning för framtida underhåll

I samband med färdiganmälan av arbete ska de mängder som ligger till grund för uträkning av framtida underhållskostnader rapporteras. Rapportering görs enligt dokument "Underlag för debetring av framtida underhållskostnader", bilaga 2 och infogas i ansökningssystemet för grävningstillståndet.

Sanktionsavgifter

Om TA-plan eller grävningstillstånd saknas, brister i utmärkningen och/eller avvikelser mot tillstånden upptäcks ska ansvarig åläggas att betala sanktionsavgifter, enligt tabell 2.

Brist	Kostnad
TA-plan, grävningstillstånd och/eller markavtal saknas	3 000 kr första dygnet, sedan 2 000 kr/påbörjat dygn utan inkommen ansökan (arbetet stoppas till godkänd/granskad handling finns)
Ingen tidsförlängning har begärts innan det gamla gått ut. Gäller TA-plan och/eller grävningstillstånd.	3 000 kr/påbörjad vecka
Större avvikelser från granskad TA-plan	3 000 kr första dygnet, sedan 2 000 kr/påbörjat dygn
Utmärkningsansvarig saknas eller ej anträffbar	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn (tills utmärkningsansvarig hört av sig)
Enstaka detaljer saknas jämfört med granskad TA-plan, t.ex. vägmärken	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Arbetsområdet bedöms farligt för trafikanter och personal. T.ex. avsaknad av tunga skydd när det ska finnas och/eller skydden ej används enligt monteringsanvisningar. Fara för tredje man.	10 000 kr
~~Personal saknar godkänd utbildning~~	~~2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn~~
~~Personal saknar varselkläder~~	~~10 000 kr/person~~
Informationsskylt saknas	2 000 kr första dygnet, sedan 1 000 kr/påbörjat dygn
Vid bristande snöröjning eller halkbekämpning. TA- eller övrigt material är kvarlämnat efter avslutat arbete.	3 000 kr
Avsaknad av efterfrågad dokumentation som ska finnas i kommunens grävningstillståndsdatabas i samband med färdigamälan. T.ex. kvalitetsdokument, före- och efterbilder m.m.	3 000 kr/påbörjad vecka
Avhjälpan av trafikfarlig situation eller otillåtet schaktarbete	Faktisk kostnad av utfört arbete
Ledningsägaren har inte kallat till garantibesiktning 5 år efter slutsyn	3 000 kr/påbörjad vecka
Upplag av material, fordon etc. i träds droppzon	10 000 kr/droppzon
Skador på träd uppkomna i samband med arbete	Skadan värderas enligt "Ekonomisk värdering av återanskaffningskostnaden för träd - Alnarpsmodellen 2.2". Värdering ska utföras av sakkunnig, t.ex. arborist. Värdering bekostas av ledningsägarens entreprenör.

Tabell 2 Sanktionsavgifter

Ärende TFN 2022/00285

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Ärendets ursprung: Teknik- och fastighetsförvaltningen

Grävningsbestämmelser inklusive taxor

Teknik- och fastighetsförvaltningens förslag till beslut

1. Teknik- och fritidsnämnden beslutar att fastställa förslag enligt *Bilaga 1 Grävningsbestämmelser*.
2. Teknik- och fritidsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att fastställa förslag enligt *Bilaga 2 Grävningsbestämmelser avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader samt sanktionsavgifter*.

Sammanfattning av ärendet

En översyn av ”Halmstads kommuns grävbestämmelser i allmän platsmark” senaste upplaga från 2014 har gjorts. Grävbestämmelserna avser att reglera utförandet när schakt i en befintlig yta är nödvändig. Reglerna avser både interna och externa aktörer t.ex. HEM, LBVA, E.On m.fl. Reglerna syftar till att minimera skadorna i befintliga ytor inom allmän platsmark såsom gator, torg och parkmark, samtidigt som utvecklingen av infrastruktur ska främjas.

Under våren 2020 har processen Grävbestämmelser i allmän platsmark kartlagts i syfte att utveckla dessa och ett antal förbättringsområden har uppmärksammats. En revidering av Grävbestämmelserna har därför gjorts med utgångspunkt från förbättringsförslagen. I detta arbete har även tillämpliga delar av motionen KS2020/00069 från Sverigedemokraterna hanterats.

I samband med revideringen av ”Halmstad kommuns grävbestämmelser i allmän platsmark” kommer förslag på införande av avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader och sanktionsavgifter.

Ärendets beredning

Teknik- och fritidsnämnden 2022-03-21, § 35.
Teknik- och fastighetsförvaltningen, trafikenheten m.fl.
Ärendet faller inte inom ramen för MBL.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Ärendet startade för att hitta förbättringar till att ge kommunens organisation bättre förutsättningar att följa de grävärenden som görs i kommunen. Samtidigt kom motionen KS2020/00069 från Sverigedemokraterna in.

Grävbestämmelserna är kommunala riktlinjer som är skapade utifrån nationella lagar, regler och förordningar som gäller vid markarbeten.

Merparten av Sveriges kommuner har redan infört de taxor som finns med i detta förslag. Beloppen i taxorna varierar från kommun till kommun. Olikheter i antal gräv tillstånd/år, hur entreprenörer sköter sig, standard på befintliga vägar, storlek på kommun, trafikflöden m.m. påverkar avgifterna i taxorna.

Förslag:

Avgifter gäller gräv tillstånd och trafikanordningsplaner. Eftersom granskning, kontroll, uppföljning, syner och fakturering är resurskrävande. Handläggningssystemen som tillhandahålls utgör också en kostnad. Kommer ge mer tid till kommunens resurser som kommer kunna säkerställa att grävbestämmelserna efterlevs.

Uttag av ersättning för **framtida underhållskostnader** gör det möjligt att åtgärda de skador som uppkommer efter att schaktarbetena är färdigställda, vilket på sikt kommer höja standarden på vägarna.

Sanktionsavgifterna blir ett viktigt verktyg för att kunna styra processerna. Det blir ett påtryckningsmedel mot entreprenörer för att skapa kontroll över att ansökningar av gräv tillstånd och TA-planer först och främst görs, att man lever upp till de krav som ställs, tillgänglighet, säkra arbetsplatser för allmänheten m.m.

Analys

Analys av förslaget

Idag är det en resursbrist för att hinna följa upp grävärenden ute fysiskt på platsen. Detta har gjort att det är svårt att ibland hitta de som inte söker gräv tillstånd, tillsyn av trafikanordningar, återställningsarbeten av mark och asfalt.

Resurstillskott med hjälp av avgifter kommer också göra att den fysiska uppföljningen bli bättre ute på vägarna. Detta ska höja standarden både på trafikanordningar och ytskikten på vägarna i kommunen.

Det kommer bli en positivt för invånarna där de kan se en fortsatt utveckling av infrastruktur som förläggs i marken samtidigt som gångbanan som grävts upp kommer återställas till befintligt eller bättre skick.

Det är viktigt att aktörer som söker grävstillstånd och/eller trafikanordningsplan får information om de nya bestämmelserna och taxorna. Grävbestämmelser och taxor ska också informeras via hemsidan.

Det viktigt att förslaget går igenom för att förvaltningen ska kunna utföra nämndens uppdrag.

Hållbarhetsanalys

Detta arbete berör främst den ekonomiska hållbarheten. Grävbestämmelserna handlar om att minimera skador i befintliga markytor och återställa till en likvärdig eller högre standard. Därför är det viktigt att ha förutsättningar till att bedriva tillsyn från kommunen. Med en mer frekvent tillsyn kommer man även kunna bevaka de biologiska delarna som berörs vid grävarbeten.

Om förslaget fastställs kommer det bidra till att arbeten som berörs av grävbestämmelser inte kommer bidra till en ökad beläggningssskuld.

Om förslaget avslås står kommunen kvar på samma plats där det är svårt att få tiden att räcka till uppföljning ute på arbetsplatserna.

Ärendets beslutsgång

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen
- Teknik- och fritidsnämnden

Beslutsunderlag

1. Bilaga 1 Grävningensbestämmelser
2. Bilaga 2 Grävningensbestämmelser avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader samt sanktionsavgifter

Information om beslutet

Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen

Teknik- och fastighetsförvaltningen

██████████, förvaltningschef
██████████ enhetschef
██████████, handläggare, gatuingenjör

TFN § 48

Dnr TFN 2022/00285

Grävningsbestämmelser inkl taxor

Beslut

1. Teknik- och fritidsnämnden beslutar att fastställa förslag enligt Bilaga 1 Grävningsbestämmelser.
2. Teknik- och fritidsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att fastställa förslag enligt Bilaga 2 Grävningsbestämmelser avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader samt sanktionsavgifter. .

Ärendet

En översyn av ”Halmstads kommuns grävbestämmelser i allmän platsmark” senaste upplaga från 2014 har gjorts. Grävbestämmelserna avser att reglera utförandet när schakt i en befintlig yta är nödvändig. Reglerna avser både interna och externa aktörer t.ex. HEM, LBVA, E.On m.fl. Reglerna syftar till att minimera skadorna i befintliga ytor inom allmän platsmark såsom gator, torg och parkmark, samtidigt som utvecklingen av infrastruktur ska främjas.

Under våren 2020 har processen Grävbestämmelser i allmän platsmark kartlagts i syfte att utveckla dessa och ett antal förbättringsområden har uppmärksamats. En revidering av Grävbestämmelserna har därför gjorts med utgångspunkt från förbättringsförslagen. I detta arbete har även tillämpliga delar av motionen KS2020/00069 från Sverigedemokraterna hanterats.

I samband med revideringen av ”Halmstad kommuns grävbestämmelser i allmän platsmark” kommer förslag på införande av avgifter, ersättning för framtida underhållskostnader och sanktionsavgifter.

Ärendets beredning

Teknik- och fritidsnämnden 2022-03-21, § 35.

Teknik- och fastighetsförvaltningen, trafikenheten m.fl.

Ärendet faller inte inom ramen för MBL.

Förslag till beslut

Justeringsdag

Sekreterare

.....

Ordförande

.....

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Håkan Björklund (C)

Justerare

.....
Micael Nilsson (S)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Ärende KS 2022/00561

Beslutsinstans: Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott
Ärendets ursprung: Kommunledningsförvaltningen

Uppföljning av ekonomiska stimulansåtgärder för ett förlängt arbetsliv

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott beslutar att lägga uppföljningen av 2022 års ekonomiska stimulansåtgärder för ett förlängt arbetsliv till handlingarna.
2. Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott beslutar att fortsätta med den ekonomiska stimulansåtgärden för ett förlängt arbetsliv utifrån kommunfullmäktiges beslut 2021-05-25 KF § 44.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-05-25 KF § 44 att införa en möjlighet till ekonomiska stimulansåtgärder i syfte att främja kompetensförsörjningen genom ett förlängt arbetsliv för medarbetare vilka fyller 65 år. Kommunstyrelsen beslutade samtidigt att ge i uppdrag till kommunledningsförvaltningen att årligen följa upp stimulansåtgärden i form av bland annat antal, omfattning, yrkesgrupper, kön, arbetsmiljöperspektiv, kostnader samt upplevelse av insatsen och återredovisa detta till kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott. Sedan beslutet är taget 2021 så har kommunledningsförvaltningen genomfört informationsinsatser framför allt till förvaltningarnas och bolagens HR ansvariga. Den praktiska hanteringen av beslutet verkställdes i början på 2022.

Under 2022 har 40 personer beviljats ekonomiska stimulansåtgärder, vilket är 12 fler än den första uppföljningen i september 2022. Totalt har 82 procent kvinnor beviljats åtgärden. Merparten (76 procent) av den beviljade åtgärden är bland yrkesgrupper inom vård- och omsorgsgrupperna vilket är mycket glädjande då den största kompetensutmaningen är för denna yrkesgrupp. Sammantaget har den beviljade åtgärden minskat kommunens rekryteringsbehov motsvarande 34,17 årsarbetare. Fördelningen av minskningen är mest inom hemvårdsförvaltningen vilka har beviljat 25 medarbetare för åtgärden vilket motsvarar 17,4 årsarbetare. Den totala kostnaden för den ekonomiska stimulansåtgärden motsvarar 2 154 319 kronor, vilket utbetalas i februari 2023. Kostnaden är cirka 1 miljon kronor (exklusive rekryteringskostnader) lägre än vad motsvarande ersättningsrekryteringar skulle kostat kommunen. Kostanden för arbetsgivaren är lägre för åtgärden då arbetsgivaravgifter är betydligt lägre för medarbetare fyllda 65 år. Kommunledningsförvaltningen har inte fått till sig några negativa signaler avseende arbetsmiljöperspektivet, utan signalerna har enbart varit positiva både ur ett arbetsgivarperspektiv och ur ett medarbetarperspektiv. Förvaltningarna gör bedömningen att åtgärden är ett bra verktyg för att behålla medarbetare längre än 65 år. Ett flertal kommuner och media har under året hört av sig till Halmstads kommun och efterfrågat Kommunfullmäktiges beslut samt tillhörande rutin.

Från och med den 1 januari 2023 har riksdagen beslutat att höja de pensionsrelaterade åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem med ett år, från 65 år till 66 år. Detta innebär att den lägre arbetsgivaravgiften förskjuts från 65 till 66 år i paritet med andra åldersgränser kopplade till

pensionsrelaterade åldersgränser. Det är kommunledningsförvaltningens bedömning att den ekonomiska stimulansåtgärden för ett förlängt arbetsliv skall vara oförändrad. Syftet med detta är att fortsätta stimulera medarbetare att arbeta längre än det så kallade ”glastaket” på 65 år för att avgå i ålderspension.

Ärendets beredning

Kommunledningsförvaltningen har berett uppföljningen. Redovisning av uppföljningen kommer även presenteras som information till kommunens centrala samverkansgrupp samt till förvaltningar och bolagens HR-ansvariga.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Ärendet har sin grund utifrån kommunstyrelsens verksamhetsplan 2020 som en av flera delar för att underlätta kompetensförsörjningen i Halmstads kommun. Rekryteringsprognosen 2022 anger att Halmstads kommuns befolkning kommer att öka med 16 procent fram till och med 2035 vilket, enligt prognosen, innebär att personalbehovet kommer öka med 26 procent. Detta innebär cirka 850 personer mer behöver årligen rekryteras fram till och med 2035 för att tillgodose den demografiska ökningen. Samtidigt ökar den andelen 80-åring med 50 procent och den arbetskrafts föra befolkningen enbart med 4 procent.

Kompetensutmaningen är komplex men är inte omöjlig att lösa. Det finns ingen enskild lösning på välfärdens kompetensutmaning. Lösningarna på välfärdens kompetensutmaning går inte att lösa genom att enbart rekrytera fler. Halmstads kommun behöver i stället fortsätta att arbeta på bred front genom att förändra arbetssätt och ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna för att minska behoven av att rekrytera fler genom att bland annat fler behöver arbeta mer och längre, öka digitaliseringen, fokusera på att prioritera arbetsmiljöarbetet genom ett hållbart arbetsliv, bredda rekryteringarna och använd kompetensen rätt. Genom att fler arbetar mer och längre finns den största potentialen för att minska rekryteringsbehovet. De ökade behoven av anställda på grund av demografin är störst inom äldreomsorgen

En orsak till vikten av förlängt arbetsliv är den ökade livslängden i befolkningen. De närmaste årens demografiska utmaning ställer än högre krav på ett längre arbetsliv för att klara av att finansiera och bemanna välfärden när andelen arbetskrafts föra medarbetare i åldern 20 – 64 minskar. Mot bakgrund av den ökande medellivslängden, vilket ökar med tre timmar per dag, och generellt sett bättre hälsa är den ekonomiska stimulansåtgärden ett mycket bra verktyg. Ekonomiska stimulansåtgärder till ett förlängt arbetsliv stimulerar till ett livslångt lärande och underlättar samtidigt kompetensförsörjningsutmaningen i kommunen. Premiemodellen i form av ekonomiska stimulansåtgärder tar hänsyn till att medarbetare generellt sett blir alltmer friskare i arbetslivet och att vi därmed även har större förmåga och möjlighet till ett förlängt arbetsliv. Halmstads kommun undviker dessutom kostnader för framför allt rekrytering, introduktion i en tid då det är svårt att rekrytera nya medarbetare. Utöver livslångt lärande ur ett medarbetarperspektiv skapas möjligheter för en ökad pension.

Analys

Analys av förslaget

Utvärderingen av den ekonomiska stimulansåtgärden är den första utvärderingen som ett helt år utvärderas. Utvärderingen visar på att totalt har 40 personer fått del av den ekonomiska stimulansåtgärden. En betydande majoritet, 31 personer, är inom kommunals avtalsområde. 5 personer är inom hälso- och sjukvårdsområdet vilket utgör sjuksköterskor och 3 personer är lärare, en person är inom räddningstjänsten. Majoritet, 31 personer är kvinnor. 27 personer har redan fått sin begäran om ekonomiska stimulansåtgärd beviljad för 2024, vilket sannolikt kommer öka under året.

Utifrån ett ekonomiskt perspektiv så har den totala årliga kostnaden för åtgärden varit 2 154 218 kronor och motsvarat ett rekryteringsbehov på 34,17 årsarbetare. Nedanstående tabell tydliggör motsvarande årlig kostnad vid en ersättningsrekrytering samt den totala kostnadseffekten av stimulansåtgärden. Båda beräkningarna utgår från en medellön på 31 000 kronor.

	Ersättningsrekrytering		Ekonomisk stimulansåtgärd
34,17 Årsarbetare			
Årlig Lönekostnad (41%PO)	17 922 848		14 722 158
Ek. stimulansåtgärd			2 154 319
Summa	17 922 848		16 876 478

Den ekonomiska effekten blir att kommunens kostnader är lägre i samband med tillämpningen av stimulansåtgärden för ett förlängt arbetsliv. Besparingen motsvarar 1 046 370 kronor. Denna besparing är i praktiken säkerligen högre då rekryteringskostnader, upplärnings kostnader etc. ej är medräknade vid ersättningsrekrytering.

Hållbarhetsanalys

-

Ärendets beslutsgång

Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott

Beslutsunderlag

-

Information om beslutet

-

Kommunledningsförvaltningen

Mattias Rossköld, kommundirektör
Charlotte Svensson, HR-direktör
Leif I Johansson, handläggare, Förhandlingschef

Ärende KS 2020/00550

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Ärendets ursprung: Motion

Motion om inrättande av en Frivillig resursgrupp FRG i Halmstads kommun

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen om inrättande av en frivillig resursgrupp (FRG).

Sammanfattning av ärendet

Motionen om att inrätta en frivillig resursgrupp, FRG, i Halmstads kommun har inkommit till kommunfullmäktige av Andreas Ahlqvist (SD).

Motionären menar att Sverige och vår omvärld står inför ett allt osäkrare geopolitiskt läge där vi ser en ökad risk för naturkatastrofer, kriser och konflikter och att politiker i detta läge har ett ansvar att samhället är starkt rustat. Motionen hänvisar till hur kommuner runt om i landet på ett effektivt sätt har använt frivilliga resursgrupper under pandemin för att stärka upp exempelvis bemanning. Frivilliga resursgrupper har också använts för att stärka upp den kommunala krisberedskapen vid exempelvis översvämningar, skogsbränder och andra kriser.

Mot bakgrund av detta föreslår Sverigedemokraterna att kommunfullmäktige ska besluta:

- Att Halmstads kommun inrättar en frivillig resursgrupp.

Motionen har remitterats till Halmstads kommuns samtliga nämnder och bolagsstyrelser för möjlighet till yttrande. Det har varit obligatoriskt för räddningstjänsten, hemvårdsförvaltningen samt barn- och ungdomsförvaltningen att yttra sig. HEM, Halmstads Rådhus AB, Halmstads stadsnät, har valt att avstå från att ge svar. Hallands Hamnar AB svarar att de inte ser några möjligheter att utnyttja dessa resurser i sin verksamhet. Laholmsbuktens VA har generellt ställt sig positiva dock anser de att det behövs mer underlag för att kunna fatta ett beslut i frågan.

Av de nämnder som har varit obligatoriska att svara föreslår räddningsnämnden att kommunfullmäktige avstyrker motionen för att man inte ser ett behov i nuläget. Barn- och ungdomsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avstyrker motionen för att man inte ser ett behov utifrån egen verksamhet. Hemvårdsnämnden ställer sig positiv till förslaget om inrättande av frivillig resursgrupp och hänvisar bland annat till den överenskommelse som gjordes med Röda Korset under pandemin.

Kommunledningsförvaltningen anser att detta hanteras inom ramen för befintligt uppdrag, både avseende krisberedskapsarbetet och i det pågående arbetet med totalförsvarsplanering.

Ärendets beredning

Kommunledningsförvaltningen, säkerhet- och trygghetsenheten
Kommunstyrelsen, 2022-01-19, KS § 2020/00550
Hemvårdsnämnden, 2022-02-28, HN § 00021
Barn- och ungdomsnämnden, 2022-03-21, BUN § 2022/00071
Räddningsnämnden, 2022-02-24, RN § 2022/00019

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Analys och förslag

Analys

Frivillig resursgrupp (FRG) är en frivillig resurs för kommunal krishantering. FRG regleras inte av någon författning, utan är ett avtalsbaserat koncept för att samla frivilliga kompetenser på lokal nivå. Alla FRG-resurser är utbildade, övade och kvalitetssäkrade genom Sveriges Civilförsvarsförbund. Den första FRG startade 2004, och enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) fanns det i juni 2020 FRG etablerade i 155 kommuner. Utbildningarna finansieras av MSB via statliga anslag. Frivillig resursgrupp ska fungera som en strukturerad form av samarbete mellan frivilligorganisationen och kommunen. Det kan handla om att hjälpa till med information, evakuering, administration och andra praktiska arbetsuppgifter. FRG:s uppgift är att finnas till hands när ordinarie resurser inom kommunen behöver förstärkas. FRG kan inte aktiveras på eget initiativ.

Den 1 oktober inrättades sex nya civilområden i Sverige, en geografisk indelning och organisatorisk uppbyggnad för att återuppbygga och stärka vårt civila försvar. Samtidigt har MSB fått i uppdrag från regeringen att förbereda för ett beslut om aktivering av civilplikten. Det innebär att totalförsvarspliktiga som har genomgått relevant utbildning ska kunna skrivas in för civilplikt, fullgöra eventuell nödvändig grundutbildning, krigsplaceras i en befattning samt fullgöra repetitionsutbildning inom kommunal räddningstjänst. Uppdraget ska redovisas senast 1 mars 2023. Genom civilplikten ges en möjlighet att utbilda och krigsplacera personer som inte annars är verksamma inom ett område. Detta ger en möjlighet till personalförstärkning i kommunens verksamheter under krig. Inledningsvis ska detta riktas mot personalförsörjning av den kommunala räddningstjänsten.

MSB ska enligt samma utredningsuppdrag arbeta för att utöka den lokala organiseringen av frivilliga för insatser under höjd beredskap och fredstida förhållanden. Det finns också förslag på att ersätta namnet från dagens Frivilliga resursgrupper till frivilliga beredskapsgrupper.

Laholms kommun inrättade en frivillig resursgrupp 2012. De har nyligen valt att säga upp avtalet med Civilförsvarsförbundet då resursgruppens bidrag till kommunen är oklar. I kontakt med andra kommuner framgår en bild av att det är en resurskrävande och något osäker verksamhet. Representanterna i de frivilliga resursgrupperna har hög medelålder, vilket kan innebära en begränsning i vad kommunen kan få hjälp med och enligt uppgift krävs från kommunen en samordnande tjänst som uppskattas till 0,75 till 1,0-tids tjänst. Inom nuvarande budget finns inte utrymme för denna tjänst.

Kommunens resurser kan vid extraordinära händelser komma att bli hårt ansträngda och idag finns därför upparbetade kanaler med olika frivilliga organisationer. Under pandemin upprättade staten via MSB, ett avtal med bland andra Röda Korset. Avtalet innebar Röda Korset skulle kunna stödja kommuner med frivillig hjälp. Halmstads kommun har ett gott samarbete med Röda Korset, vars lokala förening bidrog med volontärer, som hjälpte kommunens invånare med till exempel handling under pandemin. Detta samarbete fortsatte under flyktingmottagningen efter invasionen av Ukraina, 2022. Röda korset stöttar fortsatt i den rådande ekonomiska krisen med exempelvis utdelning av klädpaket till behövande.

Halmstads kommun har över 9000 anställda. Denna personalresurs är en stor tillgång vid större kriser inom kommunen. Under pandemin kunde personal flyttas för att stötta där de behövdes som bäst.

Halmstads kommun har ett uppdrag att planera för civilt försvar och inom detta uppdrag finns uppgiften att söka samverka med andra aktörer inom kommunens geografiska område, och däribland de olika frivilliga organisationerna.

Med hänsyn till att

- två av tre förvaltningar, som var obligatoriska att svara, har föreslagit att avslå motionen
- att man från nationellt håll har påbörjat arbeten för att återta och förstärka den civila beredskapen både mot fredstida kriser och höjd beredskap
- att vi redan idag har väl fungerande samarbete med frivilligorganisationer
- och att resurs för samordning inte finns

föreslås kommunfullmäktige avslå motionen.

Ärendets beslutsgång

Kommunstyrelsens ledningsutskott
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

1. Motion om inrättande av en Frivillig resursgrupp (FRG) i Halmstads kommun, 2020-11-16
2. Yttrande från hemvårdsnämnden 2022-02-28
3. Yttrande från räddningsnämnden 2022-02-24
4. Yttrande från barn – och ungdomsnämnden 2022-03-21

Information om beslutet

-

Kommunledningsförvaltningen

Mattias Rossköld, kommundirektör
Ann-Louise Rispling, säkerhetschef
Patrik Svedenskiöld, handläggare

Motion 2020-11-16

Motion om inrättandet av en Frivillig resursgrupp (FRG) i Halmstads kommun.

Sverige och vår omvärld står inför ett allt osäkrare geopolitiskt läge. Vi ser hur risken för naturkatastrofer, kriser och konflikter ökar vilket innebär att vi politiker har ett ansvar för att garantera att det svenska samhället står starkt rustat. Som en följd av händelseutvecklingen har trygghets- och säkerhetsfrågor kommit att bli allt viktigare på den politiska dagordningen.

Den svenska beredskapen har under lång tid varit eftersatt på både nationell, regional och lokal nivå. Vi behöver alla ta vårt ansvar för att garantera våra invånares trygghet och säkerhet. En viktig aspekt är att det över tid behöver avsättas medel för ändamålet. En annan avgörande faktor är att vi behöver utbildad och förberedd personal samt tillgång till frivilliga som kan rycka in vid en kris.

Under den rådande Covid -19 epidemien har vi kunnat se hur andra kommuner effektivt har använt sig av Frivilliga resursgrupper (FRG) för att stärka upp den egna bemanningen och för att kunna bistå civilsamhället. I bland annat Haninges kommun har man använt sig av FRG för att bistå äldre med matleveranser medan man på andra platser har brukat resursgrupperna för att sprida information om social distansering.

Enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) finns idag resursgrupper i 155 av landets kommuner. I Halland är det Laholm som har tagit steget och etablerat sin egen resursgrupp. Grupperna hämtar sin bemanning från de lokala frivilliga försvarsorganisationerna samtidigt som de är en kostnadseffektiv resurs som bara behöver bekostas vid utbildning eller skarpt läge.

Runtom i landet kan vi se lyckade exempel på hur frivilliga resursgrupper har kunnat användas för att stärka upp den kommunala krisberedskapen vid exempelvis skogsbränder, översvämningar, epidemier och andra kriser. Det är dags att Halmstads kommun drar sitt strå till stacken för att stärka den svenska krisberedskapen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige besluta:

- Att Halmstads kommun inrättar en frivillig resursgrupp.

För Sverigedemokraterna:

Andreas Ahlqvist, ledamot i Halmstads kommunfullmäktige

Lars Larsson, nämndsledamot UAN

Remiss av Motion om inrättandet av en Frivillig resursgrupp (FRG) i Halmstads kommun (KS 2020/00550)

Kommunstyrelsen har översänt motion från om inrättande av en frivillig resursgrupp (FRG) till Halmstads kommuns nämner och styrelser för möjlighet till yttrande, för bland annat hemvårdsförvaltningen är den obligatorisk att besvara. Två frågor skall besvaras:

1. Vad betyder förslagen i utredningen för nämndens/styrelsens verksamhetsområde?
2. Vad betyder förslaget i utredningen för Halmstads kommun?

Frivillig resursgrupp (FRG) är en frivillig resurs för kommunal krishantering. FRG regleras inte av någon särskild författning, utan är ett avtalsbaserat koncept för att samla frivilliga kompetenser på lokal nivå. Alla FRG-resurser är utbildade, övade och kvalitetssäkrade genom Sveriges Civilförsvärsförbund. Den första FRG:n startade 2004, och enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) fanns det i juni 2020 FRG etablerade i 155 kommuner. Utbildningarna finansieras av MSB via statliga anslag. Frivillig resursgrupp skall fungera som en strukturerad form av samarbete mellan frivilligorganisationen och kommunen. Det kan handla om att hjälpa till med information evakuering, administration och andra praktiska arbetsuppgifter. FRG:s uppgift är att finnas till hands när de ordinarie resurserna inom kommunen behöver förstärkas. FRG kan inte aktivera sig själv på eget initiativ.

Kommunens resurser kan vid extraordinära händelser komma att bli hårt ansträngda, och då kan frivilliga resurser avlasta, förstärka och komplettera olika delar av kommunens organisation. Under pandemin tecknades bland annat en överenskommelse mellan Halmstads kommun och Röda Korset Halmstad, genom vilken kommunen fick hjälp med personella frivilligresurser i syfte att bistå med matinköp för personer 70 år eller äldre samt andra i riskgrupp (i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer). Röda Korset kunde även bistå med samtalsstöd. Överenskommelsen gällde under den tid som Folkhälsomyndigheten uppmanade personer i riskgrupp att begränsa sina sociala kontakter och hålla sig hemma. Vidare kan noteras att hemvårdsförvaltningen även under ”normala förhållanden” har nära samarbete med frivilliga organisationer via vår förebyggande verksamhet. Vid till exempel storm har förvaltningen även kunnat få assistans från försvaret och räddningstjänsten som till exempel med bandvagnar som möjliggör framkomlighet.

En utblick visar att det tecknades en avsiktsförklaring med anledning av Covid -19 utbrottet under 2020 gällande samarbete mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges Kommuner och regioner, Riksidrottsförbundet, Rädda Barnen, Svenska Kyrkan, Svenska Röda Korset och Sveriges Stadsmissioner syftande till att genom samordnade insatser på nationell och lokal nivå bidra till hanteringen av Covid -19. Samarbetet gällde erbjudande om frivilligstöd till kommuner riktat mot riskgrupper (utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer). Frivillstödet omfattade i första hand kommuner som inte har frivillig resursgrupp (FRG), eller annan fungerande lösning för frivilligsamordning.

Den pågående pandemin har testat kommunens krishanteringsförmåga och uthållighet, och har krävt kontinuerlig anpassning av arbetssätt och rutiner. Hemvårdsnämnden bedömer att även om Halmstads

kommun har en väl fungerande krisorganisation - vilket bland annat visat sig under pandemin – så framstår det inte som osannolikt att det vid framtida extraordinära händelser kan uppkomma behov av frivilligresurser. Exempel på sådana situationer kan vara till exempel långvariga elavbrott, översvämningar eller störningar i dricksvattenleveranser i kommunen. Inrättande av FRG skulle enligt nämndens mening kunna bidra till stärkt beredskap och ökad förmåga att hantera olika former av extraordinära händelser. Vid internremiss inom Hemvårdsförvaltningen har verksamhetsföreträdare i allt väsentligt ställt sig positiva.

Vid ett eventuellt införande av en frivillig resursgrupp behöver behov identifieras utifrån var kommunen skulle vilja förstärka de ordinarie resurserna vid en extraordinarie händelse för att identifiera målgruppen för rekrytering. Om avtal om frivillig resursgrupp (FRG) tecknas mellan Halmstads kommun och Civilförsvarsförbundet behöver avtalet reglera kommunens uppdrag till Civilförsvarsförbundet, kommunen åtagande för att upprätthålla nödvändig kompetens i FRG, kommunens ekonomiska åtaganden samt Civilförsvarsförbundets åtagande för fortbildning och övningar. Det är vidare viktigt att beakta olika kommunala verksamheters förutsättningar för att på ett rättsligt och korrekt vis nyttja frivilliga personella resurser, exempelvis att det inom äldreomsorgen krävs i kontakt med personer med biståndsinsats sekretess och tillgång till digitala lås vilket kräver att ordinarie personal är delaktiga i kontakt med personer med biståndsinsatser.

Sammanfattningsvis så ställer sig hemvårdsnämnden positiv till förslaget om att inrätta en frivillig resursgrupp och har tagit fram förslag till yttrande i enlighet med detta.

Hemvårdsnämnden

Eva Sjögren, ordförande
[REDACTED], förvaltningschef

Motion om inrättande av en Frivillig resursgrupp FRG i Halmstads kommun, KS 2020/00550

Räddningstjänsten har utifrån sitt eget verksamhetsområde analyserat behovet av en frivillig resursgrupp. Under senare år har räddningstjänsten, vid flera tillfällen, agerat vid händelser där egna resurser inte varit tillräckliga som exempelvis översvämningar, stormar och bränder. Genom god samverkan och samordning inom kommunkoncernen men också med bland annat Länsstyrelsen i Halland, Försvarsmakten och andra kommuner i länet har hjälp erhållits i tillräcklig utsträckning. Genom lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 6 kap 1§ har räddningstjänsten möjlighet att beordra tjänsteplikt som fullgörs på anmodan av räddningsledaren.

Stöd kan också begäras hos Försvarsmakten genom förordning (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet.

Frivilliga resursgrupper ombesörjs även i Civilförsvarsförbundets regi, där frivilliga erbjuds erforderlig utbildning av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för uppdraget. Halmstad kommun kan, i egenskap av potentiell huvudman för en Frivillig resursgrupp genom Civilförsvarsförbundet, redan tillgodogöra sig eventuella behov. Dock anses inte räddningsnämnden ha behov av detta då förvaltningen inte ser behov av detta i nuläget. Förvaltningen och nämnden genomför och följer kontinuerligt upp beredskaps- och omvärldsanalyser. Det rådande säkerhetsläget i Sverige och Europa bedöms inte påverka behovet i nuläget.

Räddningsnämnden föreslår mot bakgrund av ovan att kommunfullmäktige skall avstyrka motionen då behov av frivillig resursgrupp saknas i nuläget.

Räddningsnämnden

Henrik Östlund, ordförande
[REDACTED], förvaltningschef

Yttrande

Barn- och ungdomsnämnden
2022-03-21
BUN 2022/00071

Remiss: Motion om inrättande av en Frivillig resursgrupp FRG i Halmstads kommun

Andreas Ahlqvist (SD) och Lars Larsson (SD) föreslår i sin motion att Halmstads kommun inrättar en frivillig resursgrupp.

Barn och ungdomsnämnden avstyrker förslaget i motionen utifrån svaren på frågeställningarna nedan.

1. Vad betyder förslagen i utredningen för nämndens verksamhetsområde?
-Barn- och ungdomsnämnden ser inte användningsbehovet utifrån eget verksamhetsområde utöver de resurser som redan är tillgängliga idag.
2. Vad betyder förslagen i utredningen för Halmstads kommun?
-Barn- och ungdomsnämnden ser att förslaget innebär ett behov av dedikerad person med tid, ekonomi och resurser för att arbeta med förmågan så att ett införande kan generera ett effektivt eventuellt användande av resursen över tid.

Barn- och ungdomsnämnden

Lovisa Aldrin, ordförande

[REDACTED], förvaltningschef

Ärende KS 2018/00464

Beslutsinstans: Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott

Information om heltidsresan - heltidsarbete som norm

Sammanfattning av informationsärendet

Många av kommunens verksamheter bedrivs över dygnets alla timmar och årets alla dagar. Därför behöver vi som arbetsgivare se till att medarbetarna har en schemaläggning som bidrar till ett hållbart arbetsliv.

Välfärdens kompetensförsörjning är en av detta årtiondes viktigaste frågor för kommuner och regioner. För att få en väl fungerande verksamhet är det direkt avgörande att kommuner och regioner klarar av att bemanna sina verksamheter med kompetenta medarbetare och att använda den gemensamma kompetensen optimalt.

Genom att ta tillvara på de medarbetare som redan är anställda och som har den samlade kompetens och erfarenhet som är så viktig, kan vi bedriva verksamhet med god kvalitet för våra kommuninvånare nu och i framtiden. Det handlar om Halmstads kommuns totala och långsiktiga kompetensförsörjning där vi tillsammans måste agera kommunövergripande.

Heltidsarbete som norm har som målsättning att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska vilja arbeta heltid. Det ska hjälpa oss att möta det framtida kommungemensamma behovet av kompetensförsörjning genom att ta tillvara på medarbetares kompetens.

Kommunstyrelsens personal- och ledningsutskott får information om hur arbetet med heltidsarbete som norm fortlöper och ges möjlighet att ställa frågor.

Informationsunderlag

1. -

Kommunledningsförvaltningen

██████████, HR-strateg